

poštnina plačana v gotovini

Domoljub

V Ljubljani, 1. septembra 1937

Leto 50 • Štev. 35

Moč slovenskega tiska

Slovenci smo majhen narod; eden najmanjših. Naša zemlja leži tako nerodno, da smo vsem drugim večjim narodom, ki nas obdajajo, v napotje. Interesi raznih držav, narodov in kultur se križajo ravno na slovenskem ozemlju. Zaradi tega je naš narod vedno veliko trpel. Stoletja so stare borbe našega naroda za obstoj in pravico. V teh borbah bi bil naš narod podlegel, če bi ne imel močnih opor, ki so mu nadomeščale številčno šibkost. Poleg zvestobe do Cerkve in do vere svojih očetov nam je bila gotovo v tem boju najjačja opora visoka stopnja naše kulture, v kateri lahko tekmujeemo z marsikaterim močnejšim narodom.

Najzanesljivejše merilo za stopnjo izobrazbe je tisk, ki med narod prihaja, pa naj bo to knjiga ali pa časopisje vseh vrst.

Na jesenskem velesjemu v Ljubljani bo 1. septembra odprta velika razstava slovenskega časopisja, ki ima namen vzbuditi v najširših plasteh našega naroda zanimanje za časopisje, ki ga po pravici imenujejo najmodernejšo velesilo sveta — in pa zavest, da človek v novodobni hitrici življenja ne more biti več kos svojim velikim nalogam, če se ne bo opiral na to moderno velesilo. Poleg tega pa bo pregled našega časopisja jasno pokazal, da smo narod, ki nas naše preteklosti in sedanjosti ni treba biti sram.

Ni nas treba biti sram! Neznansko je dolga vrsta našega časopisja. Morda še predolga! Vsak stan in poklic, vsaka svetovnonazorna smer, vsaka politična skupina, vsak gospodarski pokret, vsaka kulturna struja itd. itd., ima svoje časopisje, ki skuša čim bolj služiti namenu, zaradi katerega se tiska. Iz tega jasno sledi, da je tudi pri nas že prodrlo prepričanje, da se noben pokret, nobena misel ne more razširiti med široke plasti naroda, če nima opore v časopisju, in da vsaka taka stvar kmalu propade, ako je časopisje s svojim vplivom ne podpira. Čim bolj zna n. pr. politična stran preplaviti svoje pristaše s časopisjem, tem brdejša bo, kajti skušnja uti, da so ljudje, ki niso nar na bero, politično nezanesljivi.

Neverjetno velika je moč časopisja. Časopis, zlasti dnevnik, piše o vseh stvareh, za katere se človek dandanes zanima. In različnih vprašanj, na prečudne načine zavutih, je danes okrog vsakega, tudi najpreprostejšega človeka toliko, da jim nihče z lastno močjo ne

more pravočasno dati pravilnega odgovora. Včasih ni časa, drugič pa ne prilike ali zmožnosti, da bi človek vse, kar se okrog njega in v svetu dogaja, pravilno pretehtal in zavzel pravo stališče. Na pomoč mu pride časopis, ki tako rekoč misli namesto njega ali mu vsaj iskanje resnice olajša. Seveda vsak časopis navaja svoje bralce na to, da bi mislili tako, kakor želi struja, kateri list pripada. Kapitalistični časopis zagovarja interese kapitalizma, delavski brani delavca, obrtniški obrtnika, strankarski svojo stranko. Velika večina našega časopisja je opredeljena tudi svetovnonazorno. Protikatoliški tisk ruši s trdno dosled-

nostjo vse, kar je katoliškega in zvesto služi svobodomiselstvu, katoliški tisk nasprotno neustrašeno zagovarja načela vere in Cerkve in skuša svojim bralcem vedno biti tako močna opora, da bodo lahko kos onim, ki napadajo naše največje svetinje.

Treba je torej, da se mi katoličani posebno živo zavedamo, kaj nam pomeni naš tisk. Z močnim svojim tiskom stojimo, brez njega propademo.

Vabimo vse naše prijatelje, naj si ogledajo veliko razstavo slovenskega časopisja na velesesjmu v Ljubljani in da pri tej priliki posebno pozorno pregledajo razstavne prostore, kjer razstavljajo »Slovenec«, »Sloven. dom«, »Domoljub«, »Bogoljub« in pa podjetja, ki delujejo pod okriljem Katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani.

Politična doslednost

Zadnjiš smo povedali, da more le politično zaveden narod upati na uspehe, dočim je politično nezaveden le hlapec drugih, ki ga izrabljajo v svoje sebične svrhe. Vsaka živa stvar na zemlji ima vrojen nagon po obstoju in razvoju in to velja seveda tudi za narod, katerega nagon po razvoju se izraža zlasti v njegovem političnem programu. Ta program, ta narodni cilj mora živeti v vsakem posamezniku in gorje narodu, ki je pripravljen za skledo leče, za kake trenutne ugodnosti zavreči svoj vodilni program. Tudi če je v narodu številno politično nezavednih ali vsaj premalo zavednih ljudi preveliko, lahko postane to zanj usodno, ker bo vsak sovražni režim lahko dobil ob vsaki priliki vendarle neko večjo ali manjšo skupino, ki bo pripravljena pasti v hrbet lastnemu narodu ter ga izdati v najusodnejših trenutkih.

Sijajen, čeprav prežalosten vzgled zato imamo ravno Slovenci. Pri volitvah v ustavotvorno skupščino l. 1921. se je pokazalo, da smo imeli pri nas tedaj politično res zavednih volilcev komaj dobro tretjino. Ti so oddali svoje glasove SLS, ki je že tedaj nastopila z jasnimi in edino odredišnim avtonomističnim programom, saj se jo že tedaj očitno kazalo, kako si skoro vsi Srbi predstavljajo notranjo ureditev naše Jugoslavije. Skoro dve tretjini tedanjih slovenskih volilcev so se pa dalo kratkovidno in lahkomiselno preslepiti raznim Zerjavom, Pucljem, Kristanom, ki so nastopali tedaj na eni strani z neštevno demagogijo, na drugi strani pa s praznimi frazami. Večina slovenskega ljudstva je tedaj v svoji nezavednosti nasledila tem ljudem in posledice so bile naravnost usodne, saj jih nosimo že šestnajst let in jih utegnemo nositi še dolgo. Poslanci, izvoljeni od nezavednih

ljudskih množic so brezvestno izdali življenjske koristi našega naroda in s tem, da so omogočili z glasovanjem za vidovdanako ustavo ustoličenje najbrezobzirnejšega centralizma, povzročili vse gorje, ki ga nosimo Slovenci že nad petnajst let in ga bomo očitno še nosili. Ako bi se bil tedaj ves slovenski narod zavedal svojega položaja in bi bil izvolil trdne, slovensko usmerjene poslance, nikoli bi ne bilo moglo priti do tedanje ustave in ves naš notranji politični razvoj bi krenil v drugo, nedvomno boljšo smer.

Politična nezavednost naroda je torej njegov grob, a politično nezavedni posamezniki so tista nesreča, ki silno otežuje vsakemu narodu boj za pravico. Čim več je teh nezavednežev, tem težji je položaj za ostale. In če Slovenci že dve desetletji ne moremo priti

se ne jezimo toliko na Belgrad, kakor na one omejene ali sebične nezavedneže, ki omogočajo mandate raznim izkorinjencem, da nas tudi zastopajo v Belgradu, zaradi česar se potem v Belgradu lahko vsak trenutek skillejuje na te ljudi, češ, da zahteva po pravicah Slovenije vendarle niti pri samih Slovencih ni splošna in odločna.

Toda vsa naša politična zavednost bi bila brez pravega haska, če bi ne bili obenem tudi politično dosledni. Jedro vseh naših političnih prizadevanj je boj za najširšo samoupravo Slovenije v okviru demokratične Jugoslavije, kajti šele z dosego tega cilja bomo potem kaj lahko sami uspešno rešili naša kulturna, gospodarska in socialna vprašanja, ki nas danes tako zelo teže. Zato je samo ob sebi umevno, da moramo temu temeljnemu in najvišjemu cilju podrediti prav vse druge in se brezpogojno izogibati vsemu, kar bi po-

Krasno ilustrirane depisalice sv. Cirila in Metoda najcenejše dopisovanje za vsakogar. Na vsaki pečiti samo Din 1.-

sredno ali neposredno oteževalo dosega tega cilja. Kaj pomaga, če se še tako ustim o upravičenosti težnji slovenskega ljudstva po samostojnosti, če sem pa na drugi strani član »nacionalističnega« družstva, ki z vsem svojim nastopanjem odkrito nasprotuje temu cilju ter označuje združenjenec v JNS smislu za svoj končni smoter. Kaj mi pomaga vse pridruženje

če pa na drugi strani pridno nisim svoje trdo prislužene groše JNS-arskemu birtu, Kramarju itd., da bogatijo in vzdržujejo vso nam nasprotno grajo. Tisoči sicer poštenih mož globoko obsojajo nemoralno, protikatališko in protislovensko pisanje liberalnega in socialističnega tiska, a ne vržejo ga skozi vrata. Nedavno je odlični gospod tožil, da piše neki ljubljanski dnevnik časih tako grdo, da ga ne more pustiti na mizi, kjer bi lahko prišlo v roke otrokom, ni pa toliko dosleden, da bi ga odpovedal.

Pa pojdimo še dalje: Sem z vsem srcem za naš slovenski politični program. Pri občinskih volitvah je volja ljudstva kandidirala za župana odločno našega moža, a ker sva se midva pred leti nekaj sporekla, ga ne grem voliti ter izpostavim našo listo nevarnosti, da bi utegnili zmagati nasprotnik. Meni ta in druga stvar v občini ni všeč, ko pa me želijo imeti v občinski odbor, z vsemi mogočimi izgovori to odklonim, pač pa ob vsaki priložnosti zabavljam na gospodarstvo občinskega odbora. In tako dalje! Lahko bi našli še na stotine primerov take politične nedoslednosti, ki tako zelo slabi edinstvo in udarno moč vsega naroda. Pri zloglasnih Jeftičevih volitvah, gre dolgoletni odbornik raznih naših ustanov voliti, češ, da ma je dotični kandidat ob neki priložnosti ozdravil bolno kravo in da bi bilo zato grdo, če bi ga ne volil, a ga ni prav nič zadrževalo dejstvo, da je nastopal dotični kandidat še v prejšnji Živkovičevi skupščini skrajno sovražno proti zahtevam našega slovenskega ljudstva. Dolgoletni naš župan se je pod prejšnjim režimom pridno pajdašil s tedanjimi oblastniki, češ, da bo tako najlažje dobil kake pogodnosti za svojo občino in da s tem nikamor ne škoduje, ker je bilo naše gibanje itak popolnoma »zatrto«.

Da, kakor smo povedali že zadnjič, prvi pogoj za uspešnost političnih prizadevanj kakega naroda je, da se narod kot celota in vsak posameznik jasno zavedajo svojih političnih ciljev, a nič manj važno ni, da tudi prav vse svoje nastopanje uravnajo dosledno pod vidikom teh ciljev ne glede na vse malenkostne druge ozire, želje, koristi itd. Samo z neizprosno doslednostjo bomo iztrebili iz našega javnega življenja vse »nacionalistične« organizacije, ki zastupljajo naše ozračje in izločili liste »politike«, ki so nam povzročili že toliko gorja in ki so do danes onemogočali, da ni prišel naš narod v vsej petnajstletni težki borbi prav za prav še nikamor naprej. Stevilo pravih inkorinjenov je med našim slovenskim narodom tako malenkostno, da bi že davno propadle vse njihove organizacije, če bi jih ne podpirali nezavedni onabliživi. Kar drži vse to družbo pokonci, sta le nezavednost in nedoslednost in od tod tudi vsa naša nesreča, od tod tudi vprav predrzna nesramnost naših odkritih nasprotnikov.

Zavarovanje za onemoglost, starost in smrt

Vse delodajalce in delavce obveščamo, da prične s 1. septembrom izvajanje zavarovanja za onemoglost, starost in smrt.

Delodajalce pozivamo, da vse zaposleno delavstvo prijavljajo pravočasno in s pravnim zaslužkom. Kdor zaposluje po § 3. zakona o zavarovanju delavcev zavarovanju podvržene osebe in te do danes niso prijavljene, mora prijavo izvršiti takej, najkasneje pa v roku 8 dneh od dneva vstopa v delo. Če delavec ne bo prijavljen ali ne bo prijavljen s pravnim zaslužkom, bo na stare dni ali pa v onemoglosti znatno na pokojninah prikrajšan. Radi nekaj na ta način prihranjenih dinarjev pa delavcem ne smemo zniževati skromnih starostnih in onemoglostnih rent.

Dalje pozivamo vse delodajalce, da naj točno in zanesljivo izpolnjujejo prijavnice za člana. Točni podatki bodo za novo zavarovanje izredno važni, kajti samo po teh podatkih se bo ugotavljala in priznavala pravica do rent in podpor zavarovanjem odnosno svojem. In ker se bodo priznavale take rente in podpore šele čez pet, deset ali še več let, bodo imeli delavci radi netočnih in nepravilnih prijav in podatkov kasneje nepopravljive škodo. Delavci sami naj se zanimajo, ali in kako se prijavljene v zavarovanje.

Delodajalce in delavce prosimo, da se v lastnem interesu zanimajo za nove zavarovanje, da čitajo članke o tem zavarovanju, ki jih objavlja Okrožni urad v svojem glasilu (»Delavsko zavarovanje«) in v ostalih časopisih in da si zlasti vsakdo nabavi brošuro z naslovom »Zavarovanje za onemoglost, starost in smrt«, ki jo je izdal Okrožni urad in stane 2 dinarja.

Na zavarovanju za onemoglost, starost in smrt morajo imeti prav poseben interes občine, podeželske in mestne, ker bo nosilec zavarovanja v bodoče nosil bremena starostne preskrbe delavcev. Dolžnost občin je, da s svojim vplivom in v svojem delokrogu podpirajo Okrožni urad pri praktičnem izvajanju zavarovanja.

Urad opozarja delodajalce, da bo od 1. septembra 1937 dalje vsako opustitev prijave v zavarovanje ali vsako nepravilno prijavo (nepravilen zaslužek, napačen dan nastopa dela etc.), prijavil politični oblasti v kaznovanje, česar do sedaj ni prakticiral.

Dolžnost kulturne Slovenije je, da vse stori, da niti en delavec na svojih plačah iz naslova zavarovanja za onemoglost, starost in smrt ne bo niti malo prikrajšan.

Okrožni urad za zavarovanje delavcev

Provoslavni nadškoj proti razdoru

Crnogorski pravoslavni nadškoj dr. Gavril Dožić je na praznik Preobraženja imel v cerkvi govor, v katerem je odločno zavrnil one, ki sejejo v naši državi razdor med pravoslavno in katoliško vero. Za verski razdor konkordat ne daje nobenega povoda, marveč so ga samo zlorabili ljudje, ki se vsiljujejo srbskemu pravoslavju in pravoslavlju sploh kot advokati, pa jih ni za to nihče pooblastil. Ljudje, ki se nikoli niso brigali za sveto pravoslavno cerkev ter so v največjem nasprotju z njeno mravstvenostjo in zapovedmi, uimajo nobene pravice, da jo sedaj zagovarjajo, ker jih ne vodijo nobeni verski razlogi, ampak razlogi popolnoma drugačne narave.

Govor dr. Dožića je napravil globok vtis ne samo v naši javnosti, ampak tudi v inozemstvu. Dr. Dožić je globoko izobražen in mravstveno nedotakljiv ter je po smrti po-

kojnega blagega patriarha Dimitrija, čigar nazore in znošnjivost je popolnoma delil, veljal za najbolj vrednega kandidata za patriarški prestol. Pri volitvah je dobil samo dva glasova manj od pokojnega Varnave. V dosedanjih borbi zaradi konkordata je nadškoj dr. Dožić od samega začetka obsojal borbo proti sporazumu s katoliško cerkvijo in je z nekaterimi drugimi svojimi tovariši v svetem Sinodu delal na to, da se razmere ne poostrijo in da se doseže prijateljsko sodelovanje z vlado ter ne izziva verska borba. Kakor je videti, vztraja dr. Dožić na svojem stališču in njegov nastop bo gotovo dal poguma vsem, ki so za pomirjenje našega notranjega življenja v blagor države in za resnično bratske odnose med pravoslavjem in katolištvom po izreku: »Brat je mio, koje vjere bios«, ki se ga žalibog najmanj drže oni, ki ga imajo neprenehoma na jeziku.

Bojevniki na Brezjah

Uresničila se bo v kratkem lepa zamisel, naj bi se na Brezjah v spomin na svetovno vojno in na neznanega slovenskega vojaka postavil dostojen spomenik kot skupen poudarek naše velike ljubezni in spoštovanja do padlih sinov in očetov.

V nedeljo 29. avgusta je ob navzočnosti armade slovenskih bojevnikov škof dr. Rožman blagoslovil temeljni kamen za spomenik.

Po končanih cerkvenih obredih je bilo na prostem zborovanje bojevnikov, pri katerem so bili navzoči tudi zastopnik kralja in kneza namestnika podpolkovnik Pavlič, nadškoj dr. Ujčić, škof dr. Rožman in ban dr. Nallačen, ki je bojevnike pozdravil z daljšim ugovorom. Zborovalce so pozdravili tudi drugi, tako n. pr. zastopnik prostovoljcev, invalidov, radevlijski

župan in drugi. Zlasti globoko so zadele v srca zborovalcev besede predsednika invalidov, ko je poudaril, da živim vojnim žrtvam ne damo niti toliko kruha, da bi zmogli mirno preživljati zadnje dni.

Naj še omenimo, da je imel škof dr. Rožman pred službo božjo lep cerkveni govor, s katerim je v izbranih besedah poudaril izreden pomen, ki so si ga bojevniki zastavili z zamisljo o postavitvi spomenika. Svoje pridigo je gospod škof končal z željo, naj bi ob blagoslovitvi temeljnega kamna vsi bojevniki, pa tudi ostalo slovensko ljudstvo, napravili v svojih srcih trden sklep in prisego, da bomo ohranili svoj rod, Bog in Marija z nami in z našim narodom v miru in vojni!

Vsaka slovenska hiša šepište na
dopisnicah SV. CIRILA in METODA.

Na vsaki pošti samo Dia 1.—

KAJ JE NOVEGA

ZAHVALA

Podpisana Marija Kodrič iz Doba se zahvaljujem vsem, ki ste mi pomagali, ko mi je požar uničil hišo. V prvi vrsti se zahvaljujem Upravi »Domoljuba«, ki mi je prva prikočila na pomoč. Potem se zahvaljujem vsem sosedom in dobrotnikom iz Dob, Dobrave, Zaboršta, Kostanjevice in drugim. Bog vam povrni.

Marija Kodrič.

OSEBNE VESTI

d 70-letnico je obhajal 31. avgusta t. l. v Kranju častni kanonik in dekan v pokoju g. Matej Škerbec. Na mnoga leta!

d V ameriškem Lomentu je huđe zbolel frančiškan g. p. dr. Hugo Breen, profesor bogoslovja. Naj blagi gospod skoro okreval!

DOMAČE NOVICE

d Več kot 5000 ljudi je prišlo v nedeljo na kmečki tabor na Zaplazu pri Catežu na Dolenjskem. Tabor je v vsakem pogledu siljajno uspel. To pa je naše nasprotnike iz »sračjega gnezda« tako razjezilo, da so po končanem taboru 20 minut od Zaplaza krvavo pretepli par naših fantov. Ob tem zahrbtnem napadu, ki žal ni prvi, kar smo jih doživeli od naših nasprotnikov v zadnjem času, moramo enkrat še spregovoriti odločno besedo: Ako nas mislijo nasprotniki še naprej napadati iz zased s koli in noži, potem naj vedo, da nismo klavna živina, ki se brez volje da pobijati. Mi smo večina, mi smo slovenski narod in ne bomo več trpeli takih stvari, ne da bi poskrbeli za pošteno plačilo. Nasprotniki naj se zavedajo, da je pest našega kmeta trdat! To je naša resna beseda, ki naj velja navzgor in navzdol!

d Nad 3000 ljudi se je zbralo preteklo nedeljo na prosvetnem taboru v Moravčah. Slovesnost se je pričela s krasnim sprevedom do cerkve. Sv. mašo je daroval stolni kanonik

dr. Opeka, ki je v svojem govoru povdaril, da boji vsak katoličan cel junak, cel apostol. Po službi božji je bilo zborovanje pod predsedstvom domačega dekana g. Hafnerja. Govorila sta prosv. nadzornik profesor Ivan Dolenc in Miloš Stare, ki je dobro povdaril, kako naši nasprotniki nastopajo proti nam z dinamitom, z nožem v hrbet, z gnojnico in z ovaduštvom, naše orožje pa je vedra pesem, molitev in naše prosvetno delo. Popoldansko telovadbo sta obiskala tudi ban dr. Natlačen in minister dr. Krek, ki je na koncu fante navdušeno nagovoril. Izkoreninjenici slovenskega naroda so z neko smrdočino zamazali napise ne slavoikovih namenjene gostom. Menili so pač da izvrše s tem veliko patriotično delo, pa so le sebe oblili z gnojnico.

d Nad 600 deklet iz šmarske žekanije se je sešlo preteklo nedeljo pri Sv. Roku nad Šmarjem. Ob lepih govorih in slovenski narodni pesmi so se dekleta navduševala za Kristusova načela.

d V Boštanju ob Savi so v nedeljo blagoslovili nov prosvetni dom. Ob tej priliki je bil tam tudi mogočen prosvetni tabor, ki so se ga udeležili tisoči prijateljev katoliške prosvete iz Posavja in okolice. Dopoldne se je vil od Sevnice v Boštanj mogočen spreved k službi božji, ki jo je opravil g. dekan Anžič. Po maši je graditelj doma, g. župnik boštajski, blagoslovil novi dom, nato pa je bilo zborovanje, na katerem je govoril min. dr. M. Krek, nadzornik Petja, g. Perkuh in drugi. Popoldne je mladina imela lep telovadni nastop, ki je lepo zaključil začetek nove dobe za prosveto Posavja.

d Razstava bratovščine sv. Rešnjega Telesa. Bratovščina sv. Rešnjega Telesa v Ljubljani prireja leto za letom razstave cerkvenih oblačil, ki jih oskrbuje predvsem za ubožne cerkve ljubljanske škofije, po želji svojih do-

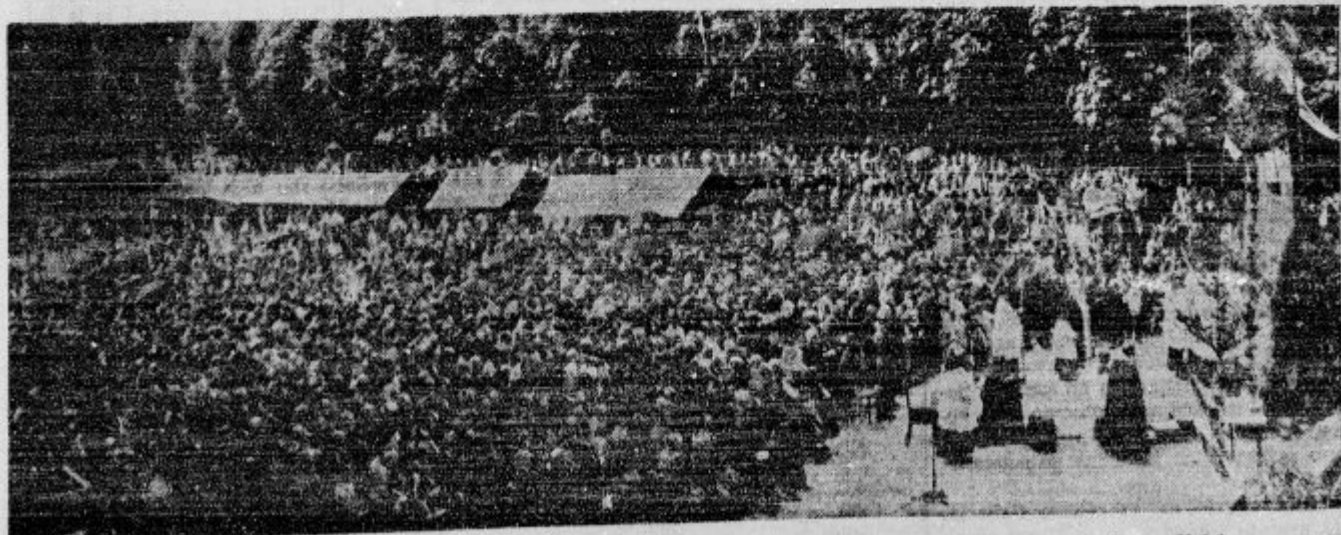
Slovenska katoliška družina kupuje in uporablja dopisnice sv. Cirila in Metoda. Na vsaki pošti samo Din 1.—.

brotnikov pa tudi za misijonske kraje. Letos bo ta razstava v dvorani škofijske palače od nedelje 5. septembra do četrta 9. septembra. Odprta bo vsak dan od osmih do dvanajstih dopoldne in od dveh do šestih popoldne. Razstavljeno bo veliko število vseh vrst cerkvenih oblačil. Kakor vsako leto, bodo tudi letos vsi razstavljene predmeti prav lepo izdelani in bodo služili kot vzorec temu, kar je primerno za božjo službo. Kdor le mora, naj pride pogledat, kaj je storila ljubzen do božjega Zveščarja, ki prebiva v naših tabernaklijah. Posebno pozornost na razstavi zaslužijo ročna dela pridnih deklet iz Marijinih družb z dežele, katerih roke, vajene težkega dela, so izvršile mnogo lepega, preciznega in solidno izvršenega dela v kvačkanju in klekianju.

d Za kmete-dolžnike. Ker se zdi, da so naši kmetje-dolžniki nezadostno poučeni glede plačevanja letnih obrokov svojim upnikom in imajo tako le sami škodo, smo se obrnili na merodajno mesto — na Privilegirano agrarno banko v Ljubljani s prošnjo, da nam da točna pojasnila glede plačevanja letnih obrokov. PAB je to rada ustregla in poslala v objavo našemu listu tole pojasnilo: I. Pravico do odložitve plačila vračil pri PAB je do 1. avgusta imela PAB sama. Od 1. avgusta dalje ima to pravico pristojna davčna uprava. To velja za dolgove izpod 25.000 din. II. Kdor je pa dolžan nad 25.000 din, more prositi sodišče, da se mu prizna znižanje njegovega dolga. Za koliko odstotkov se mu bo priznalo, to je odvisno od sodišča. III. Vse vloge na PAB so kolka proste. Naši ljudje tega ne vedo in vloge kolkujejo.

d Na razstavi v St. Vidu nad Ljubljano so izžrebali št. 4595. Lastnik dobi lepo nagrado v mizarških izdelkih.

d Del ameriških Slovencev se je poslovil. Dne 23. avgusta se je z brzovlakom odpeljala iz domovine v Ameriko skupina ameriških Slovencev, ki se je mudila letos dobra dva meseca na obisku v Sloveniji. Je to skupina, ki jo je letos privedel v domovino g. Kollander. Skupina šteje 30 oseb. G. Kollander sam ostane še nekaj dni v domovini. Ameriški Slovenci potujejo čez Jesenice ter do Le Havre, odkoder potujejo čez ocean z največjo in najhitrejšo ladjo sveta »Normandie« do Newyorka, s katero so pred dvema me-



Preteklo nedeljo je bila na Brezjah velika bojovniška slovesnost, ko je ljubljanski škof dr. Rožman blagoslovil temeljni kamen za spomenik padlim slovenskim vojakom. Slavnosti se je udeležil poleg belgrajskega nadškofa dr. Ujčića zastopnik knezu namestnika Pavla polkovnik Pavlič, ban dr. Natlačen, celjski opat Jurak kot zastopnik obojelega mariborskega škofa ter konjiški arhidjakon Tovornik. Slika nam kaže velikansko množico ljudstva na trgu pred cerkvijo med govori

Ljubljansko kolodvorsko vprašanje

V »Jutru« je te dni neki »dobri poznavalec« priobčil spis glede preureditve ljubljanskega kolodvora, ki je še vedno tak, kakor je bil pred 100 leti, ko je bila Ljubljana še dolga vas. Pisec omenjenega članka s svojimi izvajanjem naravnost nasprotuje pravi preureditvi ljubljanskega glavnega kolodvora, kakor so si jo zamislili slovenski inženirji. Pisec pravi, da za večjo preureditev ni denarnih sredstev. K tej trditvi »Trgovski list« dostavlja: Mi trdimo, da se ta denar more dobiti in da se tudi mora dobiti, kajti če se je dobilo 100 milijonov za preureditev belgrajskega pristanišča, se more dobiti tudi 100 milijonov za preureditev ljubljanskega kolodvora. Če se je lahko dobilo 300 milijonov za pančevski most, se mora dobiti tudi 100 milijonov za ljubljanski kolodvor, tem bolj, ker

se celo uradno priznava nujnost tega vprašanja. In če se je moglo pogrešati 800 milijonov dinarjev, ki so se preveč plačali družbi Batignolles, se bo moglo pogrešati tudi 100 milijonov din za ljubljanski kolodvor.

Z ozirom na »Jutrovo« trditev, da je treba najprej rešiti po vojni porušene proge, dostavlja »Trgovski list« sledeče: Če bi g. članekar le malo pogledal na železniško karto vzhodnih in južnih krajev ter novih prog, ki so bile zgrajene po vojni, potem bi videl, da je njegov dokaz silno šepav. Kajti vse polno prog je bilo zgrajenih, o katerih se večini ljudi pred vojno ni niti sanjalo. Ali je tudi te proge porušila vojna? Zato pa ni videl železniške zveze, ki je šlankarju pred nosom in ki jo je vojna v resnici porušila. In ta zveza je železniška zveza Slovenije z morjem! Pred vojno je imela Slovenija dve takšni zvezi: na Trst in na Reko, danes pa nima nobene! Zakaj se ta proga ne zgradi, če so res po vojni porušene železniške zveze na prvem mestu! Tu bi radi slišali odgovor!

VINA

dolenjska, štajerska in sploh vseh vrst, kupite pri
CENTRALNI VINARNI v Ljubljani

Slovinci so se v domovini prav dobro počutili ter izjavljajo, da odnašajo v Ameriko najlepše spomine in vtise. Prepričani smo, da bodo ti vrli in zavedni Slovenci v Ameriki tudi najbolj navdušeni stavilci in širitelji lepe »stare« domovine!

d Zborevanje lekarnarjev iz vse države bo 5. septembra v Ljubljani. Skrajni čas je že, da bi gospodje znižali ceno raznim zdravilom vsaj za polovico.

d Misijonska razstava ladja v Ljubljani na velesojmu od 1. do 12. septembra je nameščena v paviljonu G. Razstavo aranžira misijonar Anton Vizjak sam, ki je prišel iz Indije, po lastnih doživljajih in bogatih izkušnjah. Razstava bo obsegala sledeče oddelke: Svetovni položaj Indije in našega misijona. Postojanke vseh naših misijonarjev v Indiji. Naša oredna misijonska postaja v Bošanti. Palača Zimendarja in bengalski trg. Bengalsko naselje (1:5). Bengalska hiša v naravni velikosti. Indijska džungla (po naravi). Galerija slik. Indijska mitologija in kultura. Prizori iz misijonskega življenja. Sv. Frančišek Ksaverski. Slovenski zvonovi za Rajapur. Razstava bo imela svojo popolno vrednost.

d Stavkati so pričeli mizaraki pomočniki v St. Vidu nad Ljubljano. Zahtevajo sledeče: 1. Dolej veljavna kolektivna pogodba naj se v celoti obnovi s istimi plačami, ki so bile predvidene doslej, čeprav je med tem draginja porasla skoraj za 30%. 2. Izvaja naj se obstoječa socialna zakonodaja in zakonito predvideni delovni čas.

d Novo župnišče pri cerkvi sv. Družine v Mostah so blagoslovili v nedeljo, 29. avgusta.

d Vzorčni sejm hmelja je otvoril 20. maja v Zalcu ban dr. Natlačeni. V lepem nagovoru je povdaril, da se banska uprava zaveda ogromne važnosti hmeljarstva ne samo za Savinjsko dolino, marveč za celokupno naše gospodarstvo ter bo zato storila vse, kar je potrebno za okrepitev te važne gospodarske panoge.

d Hudo neurje na vzhodnem Pohorju. Dne 29. avgusta popoldne se je utrgal oblek nad vzhodnim Pohorjem in zalil vse kraje, ki ležijo na vzhodnem pobočju. Take nesreče ljudje ne pomnijo. V silnih množinah je voda

drla s pohorskih pobočij in hudourniki in potoki so takoj narasli za več metrov. Voda se je zlivala posebno proti polskavski, framski in hoški dolini. Na cesti je voda ujela tudi več avtomobilov. Voda je ponekod zalila ceste zelo visoko in so se ljudje le s težavo in v življenjski nevarnosti reševali. Med strašno nevihto je udarila v Hočah strela v gospodarsko poslopje posestnika Novaka, ki je kljub deževju zgorelo Jo tal. Škoda je zelo velika, ker so hudourniki razrili vsa polja in tudi nižje ležeče vasi.

d Zanimiva ura. Posebne vrste uro, ki jo je nazval svetovno uro, je izumil 50-letni upokojeni železnik Aleksander Bašič iz Nove Retfale pri Osijeku. S pomočjo nje je mogoče na prvi pogled ugotoviti, koliko je ura na najrazličnejših krajih sveta. Izum je vsekakor zanimiv. Bašič je bil te dni v Beogradu pri patentnem uradu, kjer je hotel izum patentirati. Vendar mu to ni uspelo, ker je nepremožen človek, ki ne more plačati zahtevane tozadavne pristojbine. Zato je stopil v stik z osiškimi urarji, ki bodo skušali ponuditi ta izum švicarskim urarjem v odkup.

d Drva so se podražila v zadnjem času. Menda je temu kriva tudi stavka gozdarskih delavcev. Cena je ponekod narasla za 30 do 40 odstotkov. Spomnadi je Italija kupila večjo količino lesa tudi za kurjavo in se je to pri nas na lesnem trgu takoj poznalo. Drv je razmeroma malo, zato pa je povpraševanje vedno večje, zaradi česar se je cena tudi znatno dvignila. Vendar smatrajo, da ta cena tudi v bodoče ne bo ostala stalna, pač pa da bo še poskočila najmanj za 20 do 25 odstotkov. Razumljivo je, zakaj se je v tej zvezi

Strokovnjaki govore:

Napravil sem poskus s Fek-om in Osan-om pri breji ovinji in mladih pujskih in sem bil z uspehom popolnoma zadovoljen. Sreski veterinar F. Kulterer, Konjice.

Zakaj tudi Vi ne poskusite? Imeli boste povečane dohodke.

Navodila daje zastoj:

»KASTEL« d. d., Zagreb 6, poštni predal 50

podražil tudi promog in sicer za nekako 300 do 500 dinarjev pri vagonu.

d Za odkup zemljišča za razširitev ljubljanske železniške postaje je odobril prometni minister znesek nad 3 milijone dinarjev.

d 15 milijonov in 200.000 prebivalcev ima sedaj Jugoslavija.

d 28.000 ruskih beguncev živi ta čas v Jugoslaviji.

— Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na seređenem čiščenju, nudi pogosto naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zaužita skori osem dni dnevno po 3—4 kozarce zaželjeno odprti in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod »Franz-Josefovo« vodo.

Ogl. reg. S. br. 5927/35.

d Nov most čez Kamniško Bistrico. Na Beričevem pri Dolu bodo imeli prihodnjo nedeljo 5. septembra veliko slavnost. Slavesno bo blagoslovljen novi železobetonski most čez Kamniško Bistrico na banovinski cesti Ljubljana—Litija. Vse zasavsko prebivalstvo, ki uporablja cesto Ljubljana—Litija, je lahko veselo novega mosta, saj novi most po svoji sestavi in izdelavi predstavlja res trajno vrednost. Prejšnji leseni most je bil v tako slabem stanju, da so se ga tovorni vozniki po pravici bali. Novi most, ki je močne železobetonske sestave, je tako zgrajen, da bo odgovarjal za dolgo let vsakemu promatu in bo tudi uspešno kljuboval, kadar mu bo grozila narasla Kamniška Bistrica. Zasavsko prebivalstvo je hvaležno banu dravske banovine dr. Marku Natlačenu, ki se je tako odločno zavzel, da se je ta most v tako kratkem času zgradil. Mnogo se je trudil za novi most tudi član okrajnega cestnega odbora Matija Jeran, posestnik in gostilničar v Beričevem.

d Narodnega poslanca so utrelili. Dne 27. avgusta popoldne se je poslanec Ramadanović vračal iz Skoplja z avtobusom do Dulja, kjer je avtobusna postaja, od ondot je pa šel peš v svojo vas Blac v podgorakem okraju. V njegovi družbi sta bila njegov sin pravnik in neki občinski sluga. Kakih 200 m od njegove hiše je iz turščice nekdo sprožil več strelcev iz puške v Ramadanoviča in ga zadel v prei in grlo. Ramadanovič je čez 20 minut umrl. Umora sta osumljena Osman Džerin Ames šerif in Jupa Ibrahim; Jupa so zaprli. Osman Džerin je pa pobegnil in je izdana za njim tiralica. Mislijo, da gre za krvno maščevanje.

d Kje doživljajo v Jugoslaviji največjo starost? Ta srečen kraj je Banat. Kljub temu je doživel v zadnjih tisočih letih samo deset ljudi starost 150 let. Od teh je bil naravnost neverjetno star neki Tomas Karin, ki je živel 207 let. Rodil se je leta 1381 (takrat, ko je bila bitka na Kosovem polju) in je umrl leta 1588. Praviijo, da je preživel dvanajst angleških kraljev.

d Radi vedno večjega železniškega prometa je stanje slovenskih železničarjev na mnogih postajah postalo ne samo neuzumno, ampak naravnost smrtonosno. Čeprav donajšo slovenske železnice državi največ dobička, izgleda, da železniška uprava za slovenske železničarje najmanj skrbi. Če bi bilo kje na jugu toliko prometa in tako malo železničarjev, bi se dogajale vsak dan nesreče. Samo neskončnemu trudu slovenskih železničarjev gre zahvala, da je v Sloveniji teko malo železniških nesreč. Značilna nesreča se je pripetila pretekli teden na Jesenicah. Zavirač Martin Pergar iz Ljubljane, oče petih otrok,

Italija ne mara boljševikov

Predsednik italijanske vlade Mussolini je imal te dni v Palermu na Siciliji velik govor o odnosih Italije do drugih držav. Kar se to, kar g. Mussolini reče, rado sgotovi; naj navedemo dve tri iz njegovega govora:

Glade Jugoslavije je Mussolini izjavil, da so se od meseca marca odnosi med Italijo in Jugoslavijo zboljšali. Med Italijo in Francijo ni nobenih snovi za kako žaloigro. Bili

pa bi odnosi lahko boljši. Z Anglijo bi bila Italija velik prijatelj, ako bi prva priznala drugi Abesinijo. Italija in Nemčija sta enega duha in enega srca. Važna je Mussolinijeva izjava o Španiji. Korajšno, kakor običajno, je voditelj italijanskega naroda povedal, da v Sredozemskem morju, oziroma v državah ki meje na Sredozemsko morje, Italija se bo trpela boljševizma

je ustavljal tovarni vlak. Pri napornem delu pa je napolnjen osemogel. Moral je priti železničarski zdravnik, ki mu je nudil prvo pomoč in odredil prevoz v ljubljansko bolnišnico. Če ne bi Pergarjevi tovariši opazili te nezdgo, bi bilo zanj kmalu usodno, saj je že visel čez zavoro ter bi se kmalu smrtno ponorečil. To pa je samo en primer, kako je naše železniško osebje prezaposleno.

d Is maščevanje je zanetil požar. Ogenj je uničil gospodarsko poslopje posestnika Mirka Eisnerja v Sp. Radvanju pri Mariboru. Zgoreli so tudi vsi letošnji pridelki in vse orodje z vosovi vred. Škodo cenijo na 60.000 dinarjev. Sprva so sumili, da je zažgal kak brezdomec, ki je prenočeval na skednju in je vrgel ogorek cigarete v seno. Tekom popoldneva pa je odlična orožniška preiskava spravila na dan, da je zanetil požar 15-letni Jože Podgoršek. Fant je bil od 5. julija do 12. avgusta za pastirja pri posestniku Eisnerju, ker pa je izgubil nagobčnik za kravo, ga je poseznik odpustil, obenem pa mu je odtegnil za izgubo nagobčnika 10 din od plače. Fant je potem zableval, da mu mora poseznik plačati hlače, ki mu jih je krava porila, ker pa tuji s tem ni uspel, je iz maščevanja zanetil požar.

d S prepovedane saharinske kupčije se je bavil pomožni delavec v železniških delavnicah v Mariboru Jožef Šker. Cariniki so našli pri njem 15 kg omenjenega sladila. Šker je povedal, da je kupil saharin od avstrijskih železničarjev po 320 din za kg, prodajal pa ga je po 450 din, je torej zaslužil pri vsakem kilogramu 130 dinarjev.

d Zla dejanja uzrokovalcev. Po raznih vaseh ljubljanske okolice so zadnji čas na vrsti razni nočni vlomi in tatvine. Leopold Pristavec ima svoje trgovino na Jazeru pri Podpeči, občina Tomšelj. Prodaja razna živila, kolonialno blago in podeželsko manufakture. Ponoči 20. t. m. okoli polnoči je nekdo vdrl v trgovino in odnesel iz nje bogat plen. Iz ročne blagajne je pobral 3030 din gotovine, mnogo podplatov, 4 kg igane kave in več parov nogavic. Skupna škoda je ocenjena na 4496 din. Najprej je bil tega vploma osumljen neki hlapec, ki je bil svoj čas zaposlen pri L. Pristavcu. Ta je tatvino zanikal in orožniki iz Podpeči niso našli pri njem ničesar sumljivega. — Posestniku Francetu Anžiču v Sneberjih, občina D. M. v Polju, je neznan tat odnesel iz kašče par čevljev, več steklenic domače marmelade, 2 kg sladkorja in druge malenkosti v skupni vrednosti 600 dinarjev. — Iz veže toiskega poslopja v Ze-

limljah je bilo učitelju Andreju Flašu ponoči 21. t. m. ukradeno popolnoma novo kolo znamke »Miele«, vredno 1750 din. — Posestniku Pavlu Medveščku v Blanci je bilo 23. t. m. odpejano 900 din vredno moško kolo znamke »Excelsior«. — Izpred Farderberjeve gostilne v Mahovniku pri Kočevju je bilo Jopisu Percu odpeljano 1970 din vredno kolo znamke »Hamburg«. — Mariji Tretjakovi v Slovenjgradu je bilo ukradeno staro, 800 din vredno kolo znamke »Spag«. — Z verande Veronike Skrančevce v Založu pri Ljubljani je bilo ponoči odpeljano žensko kolo, vredno 600 din, znamke »Titsnice«.

d Novica za kadilce. Po podatkih, ki so jih predložili na zadnji konferenci, je prodala Uprava monopolov pred sedmimi leti vsako leto 10.5 milij. kg tobaka, sedaj pa ga proda samo okoli 7 milij. kg. Če se upošteva, da je potrošnja tobaka ostala ista kakor pred sedmimi leti, pomeni, da Uprava monopolov izgublja vsako leto zaradi lihotapstva okoli 3.5 milij. kg tobaka. Predstavniki Uprave drž. monopolov so na zadnji konferenci v Splitu izjavili, da si Uprava prizadeva, da bi zadovoljila sadilce tobaka in kadilce. Da so ji pri sreči res tudi kadilci, se je odločila, da bo dala v promet cenejši tobak in cigarete. Novin cigaret bo za 1 dinar menda osem. Kaj bodo v te cigarete nabasali, še nismo mogli zvedeti...

d Dobro se letos obredili vinogradi v spilitaki okolici.

d JUU je sberovalo. Dne 22. avgusta se je zbrala v Škoplju glavna skupščina jugoslovanskega učiteljskega združenja pod predsedstvom Ivana Dimnika. Gospod Ivan Dimnik je v svojem otvoritvenem govoru dejal, da so se učitelji, ki se zbirajo v JUU, vedno držali načela: Brat je mio koje vjere bio. Nato se je g. Dimnik spominjal smrti pokojnega svetniškega patriarha Varnave in dejal: »Smrt

patriarha Varnave je težko prizadela carsko Skoplje, v katerem se je on udeleževal kot ena njegovih najbolj veličastnih slik. Jugoslovanske učiteljskega je izgubilo s smrtjo Varnave svojega velikega prijatelja. Njegov izrek: Brat je mio, koje vjere bio, ki se zlasti danes prikazuje v vsem svojem pomenu in dejanski vrednosti, je našel v jugoslovanskem učiteljskega vedno največjega širitelja. Narod, ki je sprejel za vzor takega velikana, kakor je Varnava, gre gotovo nasproti boljši bodočnosti. Nato so navzočni zakliknili slavo patriarhu Varnavi, nakar so sledili govori zastopnikov raznih društev. Ko je govoril predsednik proforskega društva Radoje Knežević je prišlo do takega nemira, da ni mogel končati svojega govora. Nato je skupščina pospravil pravoslavni škof Jožef. Volili so glavno upravo, pri čemer je 299 bilo za listo dosedanje uprave, dočim je bilo za opozicijo 113 glasov. Potem, ko je metropolit Jožef blagoslovil glavno skupščino, se je zasedanje nadaljevalo in je predsednik Dimnik izrazil upanje, da bo imele čim blagonsnejše sadove.

d Z 51 tisočniki pobegnili. Železniški sluga 54-letni Ostrož Josip v Založu pri Ljubljani, je nosel te dni postajni denar iz Založe na pošto k Dev. Mar. v Polju. V gosdu pred Poljem je Ostroža neznan rasbojnik udaril s kolom po glavi in očesu. Ostrož je izgubil zavest. Ko se je zavedel, ni bilo več pri njem torbice z 51 papirnatiimi tisočniki. Ostrož je imel še toliko moči, da je roparaku tatvino sam javil službojoemu uradniku. Ostroža so odpeljali v bolnišnico in v isti njegovo zdravje na nitki. Pristojne oblasti so ukronile vao, da rasbojnik pride pravici v roke. Bo težko kaj. V Založu in okolici namroč ne manjha ljudi, ki taka in silna dejanja pred oblastjo skrivajo in rasbojnike kitiijo.

d Šlino deževje je bilo te dni skoro po vsej Boini. Vode so neverjetno narasle, tako da stoji reka Vrba celo dva metra nad običajno višino. Počrtih je že več mostov, ki jih voda gladko odnaša s pomočjo teških bločev, ki jih nosi s seboj. Deževje je povzročilo veliko škodo tudi po polju.

d Kaznovana kurja tatova. Dva uzmoviča Jožef in Tomaž Zenjič iz Jarešine, sta se te dni zagovarjala pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča. Obtožena sta bila, da sta izvršila kar 23 kurjih tatvin. Največ perjadi sta nakradla za Tomaževo gostijo, pri kateri so ju orožniki prijeli. Jožef je bil obsojen na 2 leti robiije, Tomaž pa na 5 mesecev strogega zapore nepogojno. Obema so za dve leti odvzeta častne pravice.

d Nič več ne oklevajte — odločite se za sončao Dalmacijo! Najlepsi, najprijetnejši in najzanimivejši romarski avtoizlet v Sioj in Split, ob najugodnejšem času, ko v Dalmaciji vročina ponehava in grozdje dozoreva, 20. do 25. septembra, mora navdušiti vsakogar! Obisk

Nova ozdravljenja v Lurdu

Te dni so priredili 67. francoško narodno romanje k svetišču šudodelne Matere božje v Lurdu. Prišlo je več ko 20 romarskih vlakov od vseh krajev Francije. Bolnih je bilo nad 300, in sicer večinoma težko bolnih na najrazličnejših boleznih: Na vseh postajah so bile usmiljene seatre s številnimi zdravniki, ki so prinašale okrepitele bolnikom, ki imajo sedaj v železniških vozovih najmoderneje urejene postelje in oskrbo. V Lurdu so vlaki dospeli 17. avgusta, nakar so se vsak dan brale slovesne svete maše, romarji pa so poseščali dolovne in gornjo baziliko Marijinega svetišča, ujo in gornjo baziliko Marijinega svetišča, kapelko Bernardke, spomenik Dekalvarijo, kapelo Bernardke, spomenik Dekalvarije, kraljice miru, in se učeleževali procesij z Najsvetejšim, ob katerem so šli generali, z delu general Puo in general De la Gar-

riigue. Navsoč je bil tudi župan Lurda, več senatorjev in drugi dostojanstveniki.

Dne 23. avgusta, ko so bili bolniki na nosilnicah zbrani okoli jame in so se dvigale k nebu mojitve, litanije, prošnje in vzdihli bolnikov ter njihovih sorodnikov in prijateljev, in ko se je izvršil blagoslov s Najsvetejšim, se je v najnapetijšem trenutku zgodilo 7 šudelnih ozdravljenj. Vsi slučajji so bili takoj preiskani in vpisani v seznam, ki ga vodiio zdravnik. Ozdravili so: gdč. Navares, Cehedič, Mignoa, Mierge, Desmont, ga. Petroničič in gospod Carriere. Gospodična Desmont je imela peritonitis tuberkuloza, gospa Petroničič tuberkulozo ledvice, gospod Carriere pa tako zvano Pottovo bolezen. Vse bolezni so bile težke.

vseh znamenitih krajev Dalmacije; z ladjo na prekrasni otok Hvar! Podrobna navodila pošlje zastoj: »Družina božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

d Luriko romanje v slovenski Lurd Rajenburg in izlet v Zagreb s posebnim vlakom 11. in 12. septembra. Kdor se ne ve, kaj pomeni ta dvodnevni romarski izlet, naj zahteva brezplačna navodila pri »Družini božjega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

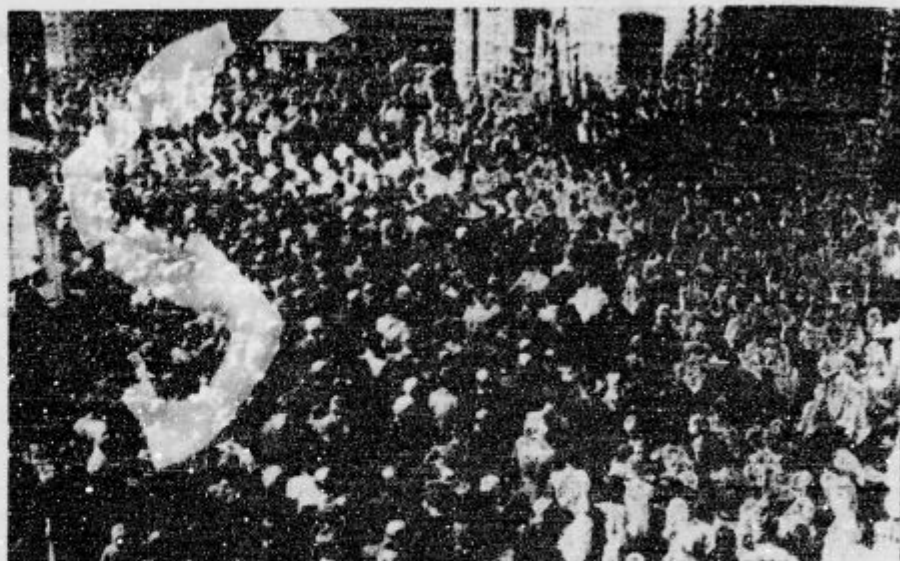
d Priporočamo vpis Vaše hčerke ali sina v enoletno trgovsko šolo, znani »Christolov učni zavod« v Ljubljani, Domobranska c. 15. Ta zavod je potrjen od ministristva in nudi v enoletnem trgovskem tečaju izobrazbo za vsakovrstno pisarniško službo v gospodarskih podjetjih, pri odvetnikih, notarjih, trgovcih itd. Učenci z malo maturo imajo še posebne ugodnosti v trgovski obrti. Pišite po brezplačna pojasnila in nova izvestja na ravnateljstvo zavoda.

d Mladičji regruti! Oni, ki ste potrjeni k vojakom in imate pravico do osvoboditve, skrajšanega roka službe, čimprej vstop v kader, odložitev službe v kadru, informirajte se in uredite svoje zadeve pravočasno! Ako je rok zamujen, se ne da več pomagati. Pojasnila daje proti malenkostnemu plačilu koncesionirana pisarna Per Franc, kapetan v pok., Ljubljana, Maistrova ulica 14. Za odgovor priložiti kolek ali znamko za 6 Dia.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Na sestanek Male zveze v romunsko Sinajo je odpotoval naš ministrski predsednik dr. Stojadinovič. Pravijo, da bo ta sestanek precej važen.

d Jugoslavija ne sme biti mačeha Hrvatov in Slovencev. Te dni je bil v Valjevu v Srbiji sestanek Jug. rad. zajednice. Govoril je minister za gospod. in rudnike Gjura Jankovič, ki je navajal, da obžaluje, ker skupino politikov, ki vodijo gonjo proti sedanji vladi, podpira i neznan del pravoslavne duhovščine. Glede konkordata pravi, da je sedanja vlada s tem, da je konkordat predložila narodni skupščini v potrditev, hotela izvršiti samo dr-



Del množice, ki so se zbrale na prosvetnem taboru v Moravčah.

žavljsko voljo, da bi Hrvatje in katoličani v resnici občutili, da je Jugoslavija njihova država, ne pa stara Srbija. Sedanja vlada noče, da bi v sedanji Jugoslaviji Hrvatje in Slovenci mogli samo za trenutek misliti, da je Jugoslavija njihova mačeha in ne mati. Zato so pa tudi rušilec Jugoslavije oni, ki zaradi takega dela napadajo sedanjo vlado. Borba proti sedanji vladi se ne vodi zaradi konkordata. Borba je čisto politična ter sedanja vlada svojim nasprotnikom na to borbo laži in klevet odgovarja, da je njeno vrhovno načelo, da vodi tako politiko, ki bo Jugoslavijo ozdravila, ker Jugoslavija mora živeti. V dosego tega cilja je sedanja vlada storila že celo vrsto ukrepov, tako na gospodarskem kakor na socialnem, kulturnem in mednarodnem polju. Zato je bilo potrebno rešiti tudi versko vprašanje, da bi katoličani lahko videli, da je politika sedanje vlade splošno narodna in v resnici jugoslovanska. Minister Jankovič je končno še ugotovil, da sedanja

vlada ni mogla sprejeti samovoljnega ukaza pravoslavne cerkvene oblasti.

d »Vi pa ste jo spreminili v jamo razbojnikov...« Po nekaterih pravoslavniških cerkvah so na zborovanjih v boju proti konkordatu nastopali tako govorniki in poslanci, kakor da bi bili na javnem političnem zborovanju in ne v božjem hramu. Koliko je nekaterim pravoslavcem do svetosti hiše božje, nam kaže tudi sledeči dogodek. Pravoslavni duhovnik Stojanovič je tožil belgrajskega zdravnika dr. Milovanoviča zaradi tega, ker je ob priliki neke poroke v cerkvi sv. Save imel na tem svetem kraju prižgano cigareto, ki si jo je našel kar pri cerkveni sveči. Ljudje, ki so v cerkvi to opazili, so se začeli zgražati, neka ženska pa je pristopila k dr. Milovanoviču, mu vzela cigareto iz ust ter jo vrgla na tla. Milovanovič je za tem za nekaj trenutkov zapustil cerkev, pa se nato spet vrnil nazaj s prižgano cigareto v ustih. Sploh se ni prav nič zmenil za to, da so ljudje, ki so bili tedaj v cerkvi, proti temu protestirali. Pa še tretjič je prišel nato v cerkev, to pot s klobukom na glavi. Sedaj se zagovarja, da je bil pijan in da ni prav nič vedel, kaj dela. Sodišče ga je vseeno obsodilo na 900 din kazni ali na 15-dnevni zapor. Cerkvi pa je moral plačati 200 din.

d Jug. nac. stranka in njeni voditelji se vedno bolj zavedajo, da so bitko, ki so jo vodili zadnje tedne proti Stojadinovičevi vladi, izgubili. Fašistični in komunistični agitatorji se vračajo z dežele v Belgrad poparjeni, ker niso imeli uspehov v razširjanjem laži in letakov s hujskajočo vsebino. Sami priznavajo, da se je igra opoziciji ponesrečila. Navidezno dobrohotni predlog opozicije Narodni skupščini, naj se konkordat odloži in postavi na dnevni red za poznejši čas, ni imel samo namena, da bi opozicija pozneje mogla trditi, kako je Stojadinovičeva vlada slaba in je konkordat umaknila, temveč je imela opozicija namen, da pomakne ratifikacijo konkordata čim bližje volitvam, tako, da bi lahko šla na volitve pod geslom konkordata kajti JNS in drug dobro ve, da je v slovenskih in hrvatskih krajih pristaše izgubila in ve tudi, da s temi lažmi in hujskanjem ni pridobila nobenega člana, pač pa je zgubila še one, kar jih je imela; kajti že kdaj, se je v zadnjih mesecih pokazalo, da je JNS zgrajena na la-



Orijanskega prašča je vzredil ameriški farmar v Newburu. Ta prašič menda nima para na svetu. Tešak je 1600 angleških funtov, kar je po naše nekako 725 kg. Pital pa ga je tako, da mu je vsak dan dajal po več litrov mleka in po 20 do 30 jajc.

žeh in je vedno v borbi za korito. Tudi v krogih pravoslavne cerkve z vsakim dnem bolj uvidevajo, da se klic »živela sovjetska Rusija« v pravoslavnih svetiliščih ne bo smel ponoviti.

d Na odhod se pripravljajo. Kar nekam so utihnili tisti senatorji, ki jim letos poteče delovna doba, tako piše belgrajska »Samoupravac«. To so senatorji, ki so se za časa autoritativnih režimov najbolj vneto oklenili Petra Živkoviča, poklonili so se pa tudi pokojnemu Milanu Srskiču, s katerim so se vojskovali trideset let. Česa ljudje ne store zaradi tega, da bi prišli do oblasti?! Med ljudstvo si niso nikdar držili, pojavili so se tam šele sedaj, in sicer s kovčgi, polnimi letakov.

NESREČE

d Našla je mrtvo sredi sobe. V četrtek, dne 26. avgusta okrog 15 je bilo nad Celjem silno neurje, med katerim je udarjala tudi strela, ki je pretrgala na več krajih telefonске žice in tudi električne, tako da je bilo mesto več kot tri ure brez električne razsvetljave. Isto popoldne so spravljali Volunškovi iz Ostrožnega pri Celju oves iz njive. Na polji domov jih je dobila ploha dežja, tako da so prišli docela premočeni domov. Med njimi je bila tudi 25 letna hčerka Anica, ki je takoj doma šla v svojo sobo in se preoblekla. V istem času, ko se je mudila v svoji sobi, je tresčila strela v električni vod in ker je bila Anica vprav pod električno svetilko, jo je strela na mestu ubila. Domači, ki so bili med tem v kuhinji, so takoj spoznali, da je tresčila strela v elektriko, zato je stopila v Aničino sobo njena sestra Marija, ki jo je našla že mrtvo sredi sobe.

d Ob čebriček se je zadel. Pri Zupančevih v Gorenjem Hotiču pri Litiji se je pripetila huda nesreča, ki je družino letos že drugič močno prizadela. Pri Zupančičevem sosedu na vrtu kuhajo iz domačega sadja žganje. Pri tem sta zaposlena domača fanta, ki stalno sedita pri kotlu ter pazita na kubo žganja. Oni dan pa je Zupančičev 5 letni Slavko igraje se tekal po vrtu z drugimi otroki. Nenadoma je po vrtu odjeknil Slavkotov krik. Otrok je pri tekanju po vrtu po neprevidnosti zadel ob čebriček, v katerem je bila zmes za žganje. Padel je v čebriček s telesom naprej ter se strašno opeknel po telesu, zlasti pa po ročicah, s katerima je zagrebel v vrelo vodo zmes, ki sta jo fanta bila pravkar stresla iz kotla.

d Avtomobilska nesreča. Avto z osmimi potniki je padel oni teden v 30 m globok prepad na cesti Kotor—Cetinje. Sofer in en potnik sta še pred padcem skočila iz avtomobila. Avtobus se je nato kotalil po strmini z ostalimi potniki vred, ki so med potjo izpadli drug za drugim. Ostal je avtomobil na dvorišču nekoga vaškega pravoslavnega duhovnika. Potniki so obležali na strmini, vsi težje ali lažje ranjeni. Prepeljali so jih v težje ali lažje ranjeni. Prepeljali so jih v bolnišnico na Cetinje. Med poškodovane so tudi polkovnik Milutin Vukotić, posestnik Ika Kaludžerovič iz Tesliča in načelnik kmetijskega oddelka banske uprave na Cetinju Tatar Mile.

d Preveč se je prestrašil. Ono dopoldne se je pripetila v tovarniških prostorih Splošne stavbne družbe na Teznu pri Mariboru smrtna nesreča, ki je zahtevala življenje očeta številne družine. Petek Janez je bil zaposlen pri varjenju traverz v električnim varilnim aparatom, s katerim je na dvorišču upravljal

elektrovarilec in skupinovodja Maks Skalovnik. Ko je začelo deževati, je naročil Skalovnik podrejenim delavcem, da spravijo varilni aparat pod streho. Petek je hotel odklopiti električno napeljavno aparata, ko pa je prijel za stikalo, je slučajno prišel s prsti v dotik z elektriko ter se je s krikom zrušil nezavesten na tla. Takoj so priskočili tovariši na pomoč, poklican je bil tudi zdravnik dr. Pilhar, ki je skušal nesrečnega obuditi v življenje z injekcijami in umetnim dihanjem. Vsi poizkusi pa so bili zaman ter je Petek umrl. Zdravnik je ugotovil, da ga ni zadela smrt od udara elektrike, temveč najbrž od kapi. Zaradi stika z elektriko se je tako prestrašil, da ga je zadela možganska kap.

Slovenski dom

JE NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM ČITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI »SLOVENCA« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PISITE NA DOPISNICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILK LISTA NA OGLED.

d Smrtna nesreča hribolavca. V sredo, dne 25. t. m. sta se ob 9. dopoldne napotila iz koč na Kočah 25-letni Ivan Kafka, brvski pomočnik iz Zagreba, in žena njegovega bratranca Antonija Grabnar na Veliki vrh. Kafka je šel naprej in zašel čez nekaj časa v tak položaj, da ni mogel ne naprej ne nazaj ter je tako rekoč obvisel na rokah. Spremljevalka, zavedajoča se, da mu ne more pomagati, je zavila po drugi smeri čez skale z namenom, da pokliče na pomoč. Tedaj ji je on naročil, naj pozdravi mater in domače ter ji rekel: »Zbogom!« Nato je zaslišala valenje kamenja, vendar pa ni mogla ugotoviti, ali se je zrušilo kamenje ali pa je padel on. Klicala je, pa se na njen klic ni nihče odzval. Prenočila je na Koroščici, od koder so na vse zgodaj zjutraj šli gledat na mesto nesreče, da bi našli Kafko, pa ni bilo nobenega sledu za njim. Drugi dan so se zopet napotili reševalci v severno steno Košute, med njimi Javornik Jože in Stransky. Ta dva sta imeli srečo in sta ob pol 4. našla mrtvega Kafko na dnu 250 m globokega prepada. Od mesta, kjer sta ga našla, je do dna še 150 metrov. Pri tem je sam Javornik zletel po skalah in se precej pobil. Pomoči je moral iskati pri zdravniku, vendar je ostal v domači oskrbi. Truplo pokojnega Kafke so prenesli v Trzin in tam pokopali.

d Pod motorno kolo sta prišla. Z motorjem sta se vračala iz Laškega proti Celju Lojk iz Celja in Turnšek iz Rečice ob Savinji. Ko sta privozila do Košnice, sta jima prišla nasproti 34-letna Lamut Katarina in 33-letni Konjar Ivan, delavec iz Smlednika pri Kranju. Motor je vozil s precejšnjo brzino, imenovana dva sta se mislila umakniti, vendar prepozno, tako da sta prišla oba pod motorno kolo. Na kraj nesreče je bil takoj poklican reševalni avtomobil, ki je oba prepeljal v celjsko bolnišnico. Lamutova je dobila pretres možganov, Konjar pa ima zlomljeno levo nogo v stopalu in večjo rano na hrbtu.

d V novoporočeno je tresčilo. Primc Ana od Žužemberka se je 17 let trudila po raznih

mestih kot kuharica. Zaželela si je mirnega kosička. Poročila se je v nedeljo, 22. avgusta t. l., s Petričem Jakobom, posestnikom iz Pušče. V četrtek, 26. avgusta jo je huda nevihta zajela zunaj na potu, tresčilo je vanjo, da je bila takoj mrtva.

d Smrt v službi. Kot premikač je bil Grgurič Anton, doma iz Gorskega Kotarja, zaposlen pri premikanju vlaka na glavnem kolodvoru v Ljubljani. Med premikanjem je stal Grgurič na stopnicah vagona, z rokami pa se je držal za ročaj ob vagonu. Pri tem se je Grgurič nagnil ter omahnil pod kolesa premikajočega se vlaka, katera so mu hipoma odrezala obe nogi ter levo roko. Poklicani reševalni avtomobil je brž prepeljal ranjenca v bolnišnico, kjer so se sicer trudili, da bi nesrečnega delavca kljub veliki izgubi krvi ohranili pri življenju, vendar je Grgurič ponoči zaradi prevelike izgube krvi umrl.

d Ko je vlival v svetilko petrolej. Oni večer je prišel domov na Brezovico od vojakov brat železniškega kretničarja Frana Barviča, ki je bil t. 1890. rojen v Kosezah pri Ljubljani, ter je že več časa zaposlen na Brezoviški postaji. Barvič je že spal. Svetila pa je petrolejska svetilka, ki je pojemale. Bratvojak je odvil svetilko in hotel priliti novega petroleja. Ko je vlival v svetilko petrolej, je mahoma in iz neznanega vzroka nastala eksplozija. Petrolej se je vžgal. Barvič je skočil s postelje ter začel z golimi rokami gasiti naglo po stanovanju se razširjajoči požar. Pri gašenju pa si je opeknel prav hudo desno roko in desno nogo, pa tudi na levi roki je dobil znatne opekline in je moral v bolnišnico.

d Ob priliki zadnje avtomobilske nesreče v Užicah je bil obenem z orožniškim poveljnikom generalom Jovanom Nadmovičem hudo ranjen tudi Slovenec Jože Dobrovolje, doimra na Verdu pri Vrhniku. Dobrovolje je poveljnik orožni postaje v Užicah in je na tem težkem mestu že nad osem let. V vseh Užicah in v okolici uživa velik ugled. Poročen je s Slovenko iz Zetla pri Rogateu. Pri tej nesreči mu je dvakrat zlomilo levo nogo pod kolenom, dobil je tudi sicer hude poškodbe po vsem telesu. Obenem z drugimi ranjenec so tudi njega prepeljali v Beograd v vojaško bolnišnico. Njegovo stanje je precej hudo.

— Pri lenivosti črev in slabem želodcu z nerazpoloženjem za jed vsled zapeke, naj se rabi že davno znana in učinkovita naravna »Franz-Josefova« grenka voda. Zelo pogosto se potrjuje, da je »Franz-Josefova« grenka voda, av posebno koristno domače sredstvo, kadar gre za to, da se zjutraj očisti prebavni kanal s salinskim sredstvom za odprtje.

Orgl. r.zg. S. br. 30474/33.

NOVI GROBOVI

d Potem pa pride sodba... V Kamniku je umrla Betka Smolnikar. — Na Igu je zaspal v Gospodu Anton Dolenc. — Na mariborskem frančiškanskem pokopališču so djali v grob bivšo babico Weiler Anastazijo. — V Kamniku je odšel v večnost trgovec in avtobusni podjetnik Franc Fajdiča. — V Dol. Logatcu je zapustila solzno dolino Ana Merlak. — V Osjeku je zaspal v Gospodu p. Henrik Putrih. — V Ljubljani so umrli: 71-letni Franc Avbelj, vdova želez. uslužbenca Julijana Zemljic roj. Ploh, soproga žel. vlakovodje v p. Neža Drev, višji uradnik Kreditnega zavoda Franc Lučk-mann in Božo Erjavec iz Kranja. — Gospod, daj jim večni mir!

RAZGLED PO SVETU

Bratomorno klanje v Španiji

Kar od petih strani so prodirale pretekle dni nacionalistične čete proti zadnji večji trdnjavi na severu Španije v deželi Baskov, proti Santandru. Nacionalisti so se bližali svojemu cilju tako naglo, da jim komunistične čete niso mogle dati nobenega resnega odpora. Nacionalisti so zelo spretno komunistične utrube obkoljevali in če bi komunisti ne bili po nohtah bežali, bi bili v celoti padli v nacionalistično ujetništvo.

Zadnji del prodiranja proti Santandru so nacionalisti izvedli izključno s tanki in z oklopnimi in s tovornimi avtomobili. Ko so rdeči branilci videli, da grozi mestu neizogiben padelec, so začeli pripravljati vse potrebno za umik po morju, ker drugam že niso mogli več. Pri tem so komunistom pomagale francoske in angleške ladje. V pristanišče je priplula angleška bojna ladja »Cret«, ki jo je baskovska vlada poklicala na pomoč in je vzela na krov baskovskega »državnega« predsednika Aguir-

rea ter vse člane bankovske vlade in člane vrhovnega vojaškega poveljstva na komunistični baskovski fronti.

Po padcu Santandra so dobili nacionalisti bogat vojni plen: vdalo se je nad 50 tisoč komunističnih vojakov in častnikov, ki so izročili nad 100 topov in več tisoč strojnega drugega vojnega materiala. Zelo so se izkazali pri zavzetju Santandra tudi italijanski prostovoljci.

Na aragonskem bojišču so komunisti poskušali zadnje dni nastopati, da bi dali svojim obupanim komunističnim proletarcom nekaj korajže. Vse komunistične napade pa so nacionalisti krvavo odbili.

Vojna še ni končana. Madrid še ni padel. Tudi drugod še stoji komunistične trdnjave. Nacionaliste čakajo še težke žrtve. Vendar je usoda boljše v Španiji zapečateni. In to je, kar mora veseliti vsakega poštenega človeka.

Vojna na vzhodu

Za Abesinijo in Španijo je zagorela te dni Kitajska. Japoncem so se vzbudile skomine po notranji Mongoliji. Napravili bi radi iz nje še eno »neodvisno« državo. Glavne japonske in kitajske čete se že medsebojno približujejo, težke prometne prilike in še stalno deževje napredovanje in glavni spopad ovira. Prava bitka se je pa vendar že razvila za mesto Sanghaj, ki so ga moderno oboroženi Kitajci zelo hrabro branili, vendar japonskemu pritisku nazadnje niso bili kos in so se morali umakniti.

Veselite se na delu, da glavni spopad med obema sosedoma preprečijo. Težave so na japonski in kitajski strani. Kitajci izjav-

ljajo, da je to njihova prva nacionalna vojna proti Japoncem in da jo bodo vodili magari deset let, če tudi izgube pol ozemlja, nazadnje bodo pa le ztrli japonsko moč. Trenutno prevladuje sočutje s Kitajsko. Kako dolgo bo svet na kitajski strani, danes še ne bomo trdili. Če bi pomenila kitajska zmaga začetek še večjega prodiranja sovjetov na Kitajsko, potem je boljše, da zmagajo Japonci, ki so nepomirljivi sovražniki boljše v Španiji in njegove svetovne revolucije.

d Pri zaprtju ali pa pri mojnah v prebavi vzemite zjutraj na tešče kozarec naravne »Franz-Josef« vode.

KATOLIŠKA CERKEV

s Zdravstveno stanje papeža Pija XI. Ker sv. očetu zrak v njegovi poletni prestolnici Castel Gandolfo izredno prija, in se mu je zdravje tam zelo popravilo, pravijo v vatikanskih krogih, da bo ostal tudi čez zimo v tem gorskem mestecu in se ne bo vrnil v Rim. Sv. oče sam za zdaj ni še nič določil glede tega, kakor tudi ne glede morebitne vrnitve v Vatikan, kljub temu, da je papež stalno pod zdravniškim nadzorstvom, vendar izvršuje vse svoje običajno državniško delo. Edino ob ponedeljkih ves dan počiva in se niti ne pelje na vsakdanji dolgi sprehod z avtomobilom. Pred par dnevi je sv. oče sprejel v zasebni avdienci msgr. Valerija, apostolskega nuncija v Franciji. Nato je pa sprejel skupino ameriških kadetov ter 175 novoporočenih parov.

FRANCIJA

s Uspehi framasonske »ljudske« fronte. Za 120 milijard frankov je padel skupni ljudski dohod v Franciji od leta 1930 do danes. Izdatki države in samoupravnih ustanov pa so hkratu narasli za 90 milijard. Tako je govoril na nekem

shodu bivši francoski finančni minister Regnier. — O poddržavljenju francoskih železnic je te dni razpravljajal predsednik francoske vlade z nekaterimi ministri. To vprašanje je zelo pereče zaradi neprestanih železniških nesreč v Franciji, za katere dela vlada odgovorne zasebne družbe, ki imajo v lasti večino železnic.

AVSTRIJA

s To in ono iz Korotana. Strela je udarila v skedenj Janžev kmetije na Dobravi. Tri poslopja so zgorela. — Nedavno se je na Zilji in Trdanih pojavila med ljudmi čudna bolezen v črevesju. Več desetih je zbolelo za dva do tri dni. Ljudje so zelo shujšali, nevarna pa bolezen ni bila. — Pri kopanju v Baškem jezeru je utonil Peter Melhar, pd. Pavličev v Brojah v Rožku. — Najstarejši sin Bvažetove družine v Rožku Franc je hotel nadevati jermen na transmisijo v mizarški delavnici, jermen je odskočil in nesrečnega fanta z vso silo udaril v trebuh, da je omahnil ob zid, ki mu je prebil lobanjo. Z zadnjimi močmi je splezal po lestvi iz strojne kleti na prosto, kjer so ga našli umirajočega. — V Bičkovsu so pokopali 91-letno Elizabeto Inop. — 5. septembra bodo v Vrbi ob navzočnosti

zveznega predsednika Miklasa polagali temeljni kamen novi cerkvi. — V novembru proslavijo drž. železnice sto let, odkar je v prometu parna lokomotiva. — Pri gradu Windschgrätz v Sekiri so našli v gozdu razpadajoče truplo neznanne osebe. — 10-letna Hilda Kužnik iz Rut pri Važenbergu se je pri stroju za rezanje krme smrtno ponesrečila. — Vojvoda Windsorski je obiskal čanjski žegen in se razgovarjal z ljudstvom. V septembru odide na nako ogrsko lovišče. — Trafikantu Cemernjaku na Brdu nad Baškim jezerom so neznanici spraznili zalogo tobaka. Škoda znaša nad 300 šilingov (2500 din).

ITALIJA

s Razno. Požar je uničil hišo posestnici Vovk Mariji v Fužinah pri Ajdovščini. — Smrt je našel pod vozom mali deček s Knežaka pod Snežnikom. Peljal se je na vozu s 34-letno Alojzijo Strle. Krave pa so se splašile in prevrnile voz. Sterletova je dobila težke poškodbe, dečka pa je povozilo, da je umrl. — Pri avtomobilski nesreči je dobil zelo težke poškodbe Viljem Mozetič z Mirna pri Gorici. — Utonil je 59-letni Fran Sapla, in sicer v Fužinah pri Ajdovščini. — Medved Josip iz Divače, star 45 let, je odnesel težke poškodbe, ko se je peljal z voli v Trst in so se ti splašili zaradi avtomobilov. — V Javorjah je uničil ogenj hišo in hlev posestnika Kovača. — Zaprl so na meji 22-letnega Karla Čermelja, ki je ob pričetku vojne v Abesiniji prbežal v Jugoslavijo. Zda je hotel obiskati domače, pa so ga Italijani na meji prijeli.

PORTUGALSKA

s Združitev z rdečo Španijo so pripravljali. Portugalska je katoliška država in ima na kmilu že več let katoliško vlado Salazarja. Ta praktičen katoličan je seveda komunistom silno na poti in so izvršili nanj že več bombnih atentatov, ki so se pa ponesrečili. Te dni je ljubonska policija zopet zaprla pet napadalcev, ki so s peklenjskimi stroji hoteli ubiti Salazarja. Vseh pet pripada komunistični stranki. Ko so jih prijeli, so vsi izjavili, da je komunistična stranka po umoru Salazarja pripravljala revolucijo in združitev Portugalske z rdečo Španijo.

RUSIJA

s So jim premalo zanesljivi. Mnogo komunistov je pred časom zbežalo iz raznih držav v Rusijo, kjer so se udeleževali. Sedaj so se ruski oblastniki teh svojih sodrugov naveličali. Doselej so zaprli nad 300 nemških komunistov, kakih 30 Madžarov, čez 20 Italijanov ter mnogo Avstrijcev, Bolgarov in Romunov. Kaj je s slovenskimi in jugoslovanskimi komunisti, tega listi ne poročajo. Pač pa trde, da so vsi aretirani bili preveč zavzeti za dosedanje vodstvo komunistične internacionale in zaradi tega premalo zanesljivi Stalinu.

AMERIKA

s O boju za konkordat in proti njemu ima daljši uvodnik tudi »Slovenski list«, tednik, ki izhaja v Argentini v Južni Ameriki. V članku čitamo na koncu tudi tole: »Vendar smemo upati, da bo pravoslavna cerkev v bodoče usmerila svoje sile v to, ne da potrebni konkordat prepreči, ampak da se vse tiste točke njene ustave, v katerih zaostaja za konkordatno popravilo«. — V »Slovenskem listu« čitamo tudi to-le: »Jugoslovanski protifašistični bojovníki v Španiji, ki imajo svoj bataljon z imenom Dimitrov in ki

P O D O M O V I N I

Tabor JRZ na Tolstem vrhu

V nedeljo, 5. septembra bo na Tolstem vrhu tabor političnih organizacij bližnjih občin novo-meškega in kostanjeviškega sodnega okraja. Ob 10 bo služba božja s pridigo, ki jo bo imel gospod dekan Josip Anžič.

Po sv. maši zborovanje na prostem. Govoril bodo: minister v pok. dr. Franc Kulovec, župan Šmihel-stopiški Frano Brule in odvetnik D. Vebie. Dolerjci, pobitite na ta svoj tabor.

Vseslovenski tretjeredniški tabor

Prvič v zgodovini Slovencev se bomo tretjeredniški poklonili Zavetnici slovenskega naroda, ki jo varujejo sinovi Sv. Frančiška.

Najprej gremo k Mariji Pomagaj na Brezje. V soboto 11. septembra ob 6 zvečer jo bomo pozdravili v njenem svetišču. Ob pol 8 zvečer se ji bomo poklonili s posebno pobožnostjo. Po govoru bo procesija s bakljami, nato blagoslov s Najsvetejšim. Prenočili bomo na Brezjah. V nedeljo 12. septembra ob pol 5 zjutraj: slovo od Pomočnice Kristjanov; nato sv. maša s ljudskim petjem in skupnim sv. obhajdom.

Takoj nato odhod v Ljubljano k sv. Frančišku, kjer se bo vršil tretjeredniški tabor. Ob 10 bo imel sv. mašo in pridigo ljubljanski škof, pokrovitelj tabora prevz. g. dr. Gregorij Rožman.

Po sv. maši papežev blagoslov. Po končani službi božji tabor pred cerkvejo. Govore: Franc Terzešev, župan A. Mihečič in dijak iz Ljubljane. Popoldne ob 3 skiepna beseda. Nato slovesna procesija s prev. Rešnjim Telesom. Med procesijo petje in godba. Po procesiji zahvalna pesem in blagoslov s Najsvetejšim.

Bratje in sestre! Pomnite: to je vseslovenski tretjeredniški tabor in romanje Frančiškovihi otrok na Brezje. Torej vsi tretjeredniki na noge! Pokazimo enkrat, kako velika je naša armada! Pokazimo, kako je urejena, kako disciplinirana! Pri-

dite na tabor, agitirajte za njega! Srčno vabljeni tudi netretjeredniki. Polovična vožnja bo na vseh progah.

Izkaznice dobite pri svojih voditeljih in dušnih pastirjih. Izkaznico morate pokazati, ko kupite na postaji polovično karto za vlak. Izkaznice dajte žigosati na Brezjah ali v Ljubljani!

Vlaki vozijo tako-le: iz Maribora ob 8.20 zjutraj; iz Celja ob 11; iz Brežic ob 10.12 dop.; iz Savinjske, Selaške in Mislinjske doline pride vlak v Celje ob 10 dop.; iz Novega mesta odide vlak opoldne; iz Metlike ob 11.28; iz Kečevja ob 12.26; iz Kamnika ob 14.54. Iz Ljubljane na Brezje oziroma na Otoče vozi vlak ob 15.45, to je ob tritretini na štiri.

Prosvetni tabor v St. Jurju ob Taboru

bo v nedeljo, 12. septembra.

Spored:

Ob 9 sprejem gostov v Ojstriški vasi.

Ob pol 10 pridiga in sv. maša na prostem (g. univ. prof. dr. Lukman).

Na taboru govorita: gg. prof. Bitenc iz Celja in polzeški župan g. Turšek.

Popoldne ob pol 2 pete litanije:

Ob pol 3 telovadna nastop fantov in deklet braslovskega okrožja.

Nato prosta zabava.

Proslava kulturnih delavcev kamniškega okraja

Kamniško dijaško počitniško društvo »Bistrica« bo priredilo v nedeljo, 5. sept. proslavo pisateljev in znanstvenikov, rojenih v kamniškem okraju. Obiskali bomo njihove rojstne domove. Poveč bo kratek govor o življenju, delu in pomenu v tisti hiši rojenega moža in čitanje odlomkov iz njegovih del oziroma deklamacije. Domačim bomo

ga vodi neki bivši srbski polkovnik, izdajajo tudi svoj list, z istim imenom kot ga nosi bataljon. Dozdaj smo prejeli štiri številke, ki je posebno zadnja zelo pestra ter tiskana na dobrem papirju. Zelo značilen je članek kapitana Gustinčiča, ki bo odredil štetja jugoslovanskih prostovoljcev in pravi, da bi štetje ne bilo popolno in pravilno, če bi se zapisalo, da se borijo v Španiji samo Jugoslavi, marveč da more biti pravilno povedano: Slovenci, Hrvati in Srbi, ki niso vsi iz Jugoslavije, s tem pa se jim ne sme odrekati narodnosti.« — V Clevelandu je umrla 50-letna Franca Kavalar roj. Legat iz Lesc na Gorenjskem. — V Chicago II. je odšel v večnost 53-letni Janez Držič iz Loč pri Brežicah. — V New-Duluth Minn. je zapustil solzno dolino Jožef Skulj iz Strug pri Ribnici. — V Oliver Wis. je odšla v večnost Marija Erjavec. — V Stantonu Ill. so pokopali rojaka Matijo Pristopca iz Javorja nad Litijo.

DROBNE NOVICE

Neznana (I) podmornica je potopila v Egejskem morju španski parnik »Armuro«, ki je vozil isto iz Sovjetske Rusije za španske komuniste.

Večje število oseb se zopet zapri v Berlinu in drugih nemških mestih zaradi komunistične agitacije.

Vedno večji obseg zavzema kmečka stavka v Ukrajini in Galiciji; cene živil so se dvignile do 40 odstotkov.

25 kmetov-štrajkarjev je padlo pri spopadih s policijo v poljski Glatowi.

Cene kruha v Franciji so sedaj še enkrat višje, kakor so bile pred vlado slavne ljudske fronte.

Strela je ubila med službo božjo romunskega pravoslavnega duhovnika v neki barmški vasi.

RAZNO

Nekaj zanimivih podatkov o papežih. Sv. Peter, prvak apostolov in prvi papež je bil rojen v Bethsaidi, Galileji; zatem je živel v Antiohiji, odkoder se je preselil v Rim, kjer je prestal mučeniško smrt dne 29. junija, leta 67 po Kristusovem rojstvu. Sv. Cerkve je vladal 25 let, dva meseca in sedem dni. — Sedanji papež Pij XI. je 261. papež, v redovni vrstici za Sv. Petrom. Od prvih 30 papežev je bilo mučenih 29 izzemši sv. Dionizija, kasneje so prelati mučeniško smrt še trije. Izmed 261 papežev je bilo dosežak k svetilom prisetih 82; 104 papežev je bilo rojenih v Rimu, 108 so bili doma iz drugih krajev Italije, 15 je bilo Francozov, devet je bilo Nemcev, pet iz Azije, trije iz Afrike, osem Špancev, dva iz Dalmatince, po eden: iz Palestine, Thracije, Holandske, Portugalske in Anglije. Vsak moški katoličan neosiraže se na papeža, tudi če ni duhovnik ali škof. Če bi bil slehajo kak lajak ali naveden duhovnik izvoljen za papeža, bi moral biti

L. Ganghofer:

40

Martinj kloster

Roman iz začetka 12. stoletja

Poslovenil Blaž Pozuš

»Gabil Prav si povedal! Čim huje, tem boljše! Kadar so Vacemanovi sinovi uzrli kje mojega dekleta, so zavpili: »Usranka!« in so se je ognili. Kmetove oči so se svetile. »Če bi bili vedeli, kaj se za to umazanostjo skriva, bi se mi dekle že davnaj drugačna vrnila domov, kakor je bila odšla!«

Zdaj je brat zapopadel. Lice mu je zalila rdečica, stisnil je pesti in se ozrl čez gozd, tja dol proti Lokijevemu kamnu. »Da, brat Vampo,« je jezno bruhnilo iz njega, »grdi kraji to, kjer je govno odina pomoč, ki brani nedolžnost!« Položil je drhtečo dlan kmetu na laket. »Potrpi, Grajnvalder, ta reč se bo prekrnila, pa če bi moral udariti tudi jaz sam z obema svojima rokama! Vacemanovim sinovim bomo zavrli to početje!«

»Čas bi že bil!« In da bi te svoje besede podprl, je začel Grajnvalder praviti, kaj so morali on in njegovi domači pretrpeti ta dolga leta od Vacemana in njegovih ljudi. »Pri mojem očetu so pričeli,« tako je končal svoje tožbe, »in zdaj so se spravili nad mojega otroka. Poglej tja, bogoslužec!« Pokazal je na smreko, ki je stala na samem brez vrha. »Tam še stoji smreka, na katero so za vrh privezali Vacemanovi hlapci mojega očeta, ker se je kot svobodnjak upiral, da bi hodil na tlako. Vrh je moj oče odsekal, in suhi kol čaka v moji hiši na dan, ko bomo plačovali!«

Grajnvalderica se je prikazala na pragu, in ko je zagledala obe razgreti glavi, se je v skrbeh ozrla od ene

do druge. Potem je rekla Svajkerju: »Nuj, stopi malo noter, dekle mi ne dá miru, venomer sprašuje po tebi!«

Svajker je skočil v hišo. Ko je hotel Grajnvalder slediti za njim, ga je prišla žena za rokav in plašno vprašala: »Pa vendar nisi kaj otresal jezika na Vacemana in njegove ljudi?«

»Pa še kako!«

»Nespameten Slovek!« je zajecjala Grajnvalderica v strahu. »Če tujec zdaj to raznese!«

»Ta? Bodi brez skrbi!«

V tem ko sta onadva tako govarila, je stopil Svajker v izbo, ki je bila obenem kuhinja. V nizkem prostoru je bilo sicer le malo in bornega pohištva, toda iz lesenih začrnelih sten je dihala topla domačnost. Okna so bila zaprta z vetrnicami, in samo redki sončni žarki, ki so se kradli skozi raze, so preprežali kakor bleščeče niti smračje, ki je vladalo v izbi. Inakajče se je oziral Svajker naokrog. Tedaj je s šepetajočim glaskom zaklicala pastirica: »Ali me ne vidiš?«

Poleg ognjišča se je prikazala v leseni steni leva, podobna podolgasti skrinji brez pokrova. V tej dolbini je ležala Hincula na seneni postelji, odeta s sivim gunjem, na katerem so ji počivale roke.

Svajker se je počasi približal; hotel je govoriti, toda ustnice so se mu gibale brez besed. Začudeno, skoraj prestrašeno so se upirale njegove modre oči v pastirico, ki se mu je čedno umita in počesana zdela spremenjena kakor zakleta kraljičina ob koncu lepe pravljice. Obledela je bila v brezrokavno krilce iz rumenkaste konopljevine, in pod grobnimi gubami te obleke so dihale mlade prsi; bilo je odseval drobni obrazek pod plavimi lasmi in okrvavljeno prevezo, in nič manj belo gole lakti, ki jih sonce pod sivo skorjo, s kakršno so bile doslej pokrite, ni bilo moglo ožgati. Boječe se smehljajoč je gledala

izročili v varstvo spominsko omarico z njegovimi knjigami in pisno knjigo za obiskovalce. Oktet akademikov bo med tem zapol nekaj narodnih pesmi.

Spored: V soboto, 4. septembra zvečer bomo po vidnih krajih kurili kresove. V sedeljo, 5. septembra popoldne bo ob 8 v Sp. Lokah na domu Frana Maslja - Podlimbarskega govoril g. prof. Viktor Smolej; ob 9 bo na Brdu, na domu Janka Kersnika, govoril g. sodnik Franc Lazer; ob 10 bo v Sp. Kosezah, na domu Ivana Vesela-Koseškega, govoril g. prof. Cene Kranjc; ob 11 (po maši) pa bo v Moravčah, pred rojstno hišo pisatelja Detele govoril g. urednik dr. Tine Debeljak. Isti dan popoldne bo ob 3 v Mengšu Trdinova proslava (govori goop. prof. Franc Capuder), ob pol 5 v Repnjah proslava Kopitarja (govori g. urednik dr. Tine Debeljak) ob 6 pa v Kamniku v Kamniškem domu Medvedova in Japljeva proslava (govorita gg. prof. V. Smolej in dr. Tine Debeljak).

Gošče bo vozil iz kraja v kraj avtobus, vabimo pa domačine, da se povsod udeležijo proslave in s tem počaste svoje velike rojake.

K. d. p. d. »Bistrica«.

Iz raznih krajev

Beričeva. Vabimo k slovesni otvoritvi in blagoslovitvi novega mostu čez Kamniško-Bistriško v Beričevem pri Dolu, ki bo v nedeljo, dne 5. sept. Ob treh popoldne bo sprejem gostov pri Jeranu v Beričevem, nato spoved skozi Beričeve (godb; konjeniki, narodne noše) k novemu mostu. Ob pol 4 blagoslovitev mostu, pozdravni govori in nastop domačega pevskega zbora, ki nam zapoje nekaj narodnih pesmi. Nato vrtna veselica pri Jeranu in prosta zabava.

Getina. To nedeljo okrog 5. popoldan se je nenadoma utila huda ploha dežja. Bilo ga je toliko, kakor že zlepa ne. Voda je udirala v nišje letiše šrambe, razdirala pota, njda, proso in drugi poljski pridelki so kar povajani. Vmes pa je enkrat pošlo, kot bi lovec nastrel s puško, in takoj so ljudje opazili, da je evharističen križ, 25 na visok, ki stoji na griču blizu cerkvice sv. Janeza Krstnika, razklan od strele. Zanimivo je, da je troščilo prav v vrh križa, kamor so se vsedale vedno postolke, in se je strela ovijala okrog skozi do tal v zemljo.

Raka pri Kriškem. Elizabeti Roje iz Bistnika se je na »božji« njivici pridružila Marjeta Marušič iz

Bake. Pokojna je bila mnogoletna postržnica račkih g. kaplanov. Večna luč! — Naš fantje, ki so se udeležili prosvetnega labora v Rajhenburgu in prelo nedeljo v Boštanj in videli navdušenje, kot so ga bili vajeni v prešlih dneh, vabijo v svojo sredo vse dobromislece iz korajzine tovaršice, ki se hočejo v jesenski in zimski dobi pripraviti za nastop drugo leto v Ljubljani.

Besnica. Meseca junija je priredilo Prosvetno društvo dobrodelno loterijo, katere je uspeva v splošno zadovoljstvo. Drugače sedaj društveno delo sedaj ob času velikega dela na polju počiva. Se bomo pa v »sezoni« bolj vneto vrgli na delo. — Sadna letina letos dobro kaže. Da bi le ne bilo sedaj, ko sadje zori, kake nesreče! — V Sp. Besnici vaščani gradijo moderno sadno sušilnico s pomočjo banke uprave, občine in kmetijskega odbora. Prav imajo! — Do zime bi moralo biti pod streho gospodarsko poslopje mešnarje v Zg. Besnici. Zdi se nam, da je premalo korajzje. Brez truda in žrtve pa to ne bo šlo! Le korajzje! Ali bi ne kazalo sedaj, ko se bo popravljalo tudi stanovanjsko poslopje,

toliko dozidati, da bi bil kak prostor na razpologo za javne zadeve (predavanja, seje itd.), ker sedaj ni nobenega primernega prostora. Tudi za občinske seje bi bil prostor pripraven, ker je v aredu občine in pri cerkvi. — V nedeljo, dne 22. t. m., smo se v velikem številu udeležili kmečkega labora v Kranju, ki je zelo lepo uspel. Bog živi!

Kriška ob Savi. Glavni romarski skhod v toljepotni cerkvi sv. Rozalije bo letos v nedeljo — angelsko nedeljo — 5. septembra. Zato je že v soboto zjutraj pri sv. Rozaliji sv. maša ob 8; zvečer ob 6 je pridiga in pete litanije Matere božje. Po litanijah je prilika za sveto spoved, kakor tudi v nedeljo zjutraj od petih dalje; nato je v nedeljo zjutraj ob 6 sv. maša z blagoslovom in cerkvenim darovanjem in ob 10 slovesno opravilo, to je pridiga, peto sv. maša z dvema blagoslovoma in darovanje za cerkvene potrebe.

Muljava. Nedavno so zločinci vtrli v trgovsko šrambo pri g. J. Zajcu ter nardili do 10.000 dinarjev škode. Orožniki iščejo tufote, pa doseg brez uspeha. V okolici Muljave je bilo več manjših

Velike nagrade za obiskovalce novinarske razstave

Uprava »Slovenca«, »Slovenskega doma«, »Domoljuba« in »Bogoljuba« bo razdelila med obiskovalce razstave slovenskega časopisa na ljubljanskem velesejmu

460 nagrad

Dala bo:
 10 obiskovalcem »Slovenca« celo leto brezplačno
 20 obiskovalcem »Slovenca« 6 mesecev brezplačno
 100 obiskovalcem »Slovenca« 1 mesec brezplačno
 10 obiskovalcem »Slov. doma« celo leto brezplačno
 20 obiskovalcem »Slov. doma« 6 mesecev brezplačno
 100 obiskovalcem »Slov. doma« 1 mesec brezplačno
 100 obiskovalcem »Domoljuba« celo leto brezplačno
 100 obiskovalcem »Bogoljuba« celo leto brezplačno

Nagradence bo določil žreb.
Pogoji:
 1. Vsakdo, ki se hoče udeležiti nagradnega žrebanja, mora obiskati paviljon, v katerem razstavljajo podjetja, ki so v okvirju K. T. D. in kjer bo vsakdo lahko dobil obširen pregled vsega našega tiska, zlasti »Slovenca«, »Slovenskega doma«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«.

2. Kdor hoče sodelovati pri žrebanju, mora kupiti en izvod časopisov, ki bodo v našem paviljonu na prodaj.

3. Obeam s kupljenim časopisom bo prejel vsakdo brezplačno kratec prosepki z lepimi slikami v bakrotisku, ki ga je natisnila Jugoslovanska tiskarna. Prospekt bo opremljen s številko in z žigom naše uprave in ga je treba dčro shraniti. (Nenumeriran prospekt bo na razpologo tudi drugim obiskovalcem naše razstave.)

4. V nedeljo, 19. septembra bomo objavili izžrebane številke in vrste nagrade. Kdor bo imel na svojem prospektu izžrebano številko, naj prospekt a svojim natančnim naslovom pošlje na »Propagandni oddelek Slovenca« v Ljubljani, na kar mu bomo list takoj začeli pošiljati. Oni, ki so že naročniki naših listov, pa bodo izžrebani, bomo odgovarjajoče staročinno knjizili v »dobro«

»Uprava »Slovenca«, »Slovenskega doma«, »Domoljuba« in »Bogoljuba«.

Svajkjerja. »Kajne, zdaj boš ostal še malo tu? Saj si moraš odpočiti!«

»Seveda,« je menjal, »seveda!«

»Pa sedi malo, nek je dejala in se stisnila k steni, da bi mu napravila prostor na robu ozkega ležišča. Ze je stegnili roko po stranici in hotel sestiti. Tedaj je rahlo zadržalo v zraku in se prebilo skozi vrata in steno, zastrto odmevajoč, komaj še slišno, kakor bi klicalo od nekd prav daleč.

Svajker se je zravnil in njegov glas je drhtel: »Ne smem dalje ostati, otrok — zvon me kliče!«

Prestrašena se je vzpela Hincula na senu in segla z roko po bratu. Toda odkimal je, da se mu je zamajala predvasta brada kakor val. Kakor da ji jemlje sapo, se je zdelo, in trajalo je nekaj čaka, preden je mogla spregovoriti: »Pa boš, kajne, zopet kmalu prišel in me obiskal?«

Strmel je predse v tla in zamrmal: »Ne vem!«

Hinculine oči so se napolnile s solzami. Boječe se je ozrl v pastirico in ko je videl, da so se njene trepalnice biserno orosile, mu je potegnulo glavo proti rami, kakor bi ga bil prijel krč v zatilniku. Počasi je stegnili roko, pokrival Hinculo po ranjenem čelu in zašepetal: »Pax tibi dom'nic in kakor bi se mu to voščilo, ki ga je bil vajen, zdelo prekratko in ne dovolj krepko, je še dostavil: »Ljubi Bog naj te varuje in brani, otrok!« Nato se je obrnil proti vratom. Zunaj sta ga prestregla gospodar in gospodinja. »Kaj je, bogoslužec?« je vprašal Grajvalder, »mar že zopet odhajaš?« Molče je korajšil brat mimo njega, oklepajoč z obema rokama molek, ki ga je imel za pasom. »Kaj mu je pa šinilo v glavo?« je vprašala ženica začudeno in strmela za njim.

1. Mir gospodov s teboj!

71

Ko je prispel Svajker na plane košenice, je mlačno zavelo čez sončni gozd, in v vetru je jasneje zadonel zvon. Vedno hitreje je hodil Svajker, in ko je prišel do kraja, kjer se je nagnila hosta v strmino, je začel teči. Pri Abi je obstal in se globoko oddahnil. Za nekaj časa so mu oči zazabljeno obstale na deročih valovih, nato je dvignil roke in zastrmel na prazno naročje. Pri tem je opazil posušene krvave madeže. Pripognil se je, zajel v peščico vode in začel umivati, dokler ni bila izbrisana zadnja sled krvi. Kakor bi ga bil ta posel utrudil, se je spustil kraj vode na kamen, se podprl s komolec in pritisnil obraz v svoje mokre dlani.

Pred nogami mu je rahlo zapljuskala voda. Ne da bi Svajker opazil, se mu je izmuznil molek izza pasa in se skotalil v vodo.

Lesene jagode so zaplavale, vrtnec jih je zgrabil in zasukal; tu so zadele na kamen, tam obvisle na šibici, viseči v potok; toda bister val je objel jagode in jih igrajoče odnesel s seboj.

15

V opoldanskem soncu je jezdi gospod Vace čez še navasko polje. Po nekaterih njivah so ljudje želi, po drugih je ležalo že povezano snopje in čakalo, da ga odpeljejo. Kjer je gospod Vace jahal, so hiteli hlapeci in dokte k njemu in mu s plahim pozdravljanjem poljubljali streme. Cim pa je odjahal naprej in se ozrl, je videl, kako so postajali v gruči in stikali glave.

Pot ga je pripeljala mimo Kaganhartove domačije; vrata so bila zaprta in spokojna tišina je ležala nad ogradom. Toda ko je gospod Vace zajezdil po žlancu proti žumam v dolini, ga je z naloženo krošnjo srečala Kagahartija. Boječe je pogledala jezdeca in se umaknila med grmovje. Oči gospoda Vaceja so obstale na ženski, in te-

poprej posvečen v škof, preden bi ga vsolotili na Petrov stol.

Lesene oblake. Nemški general Giering je nedavno opozoril na to, da bo Nemčija lahko imela vsega, kar potrebuje moderna dežela, v izobilju. Kmalu bodo Nemci začeli izdelovati celo oblake iz lesa. General se ni nihal. Ze sedaj lahko srečaš v Nemčiji ljudi, ki nosijo športno obleko iz lesa. Nemška tehnika in kemija sta namreč znali izkoristiti lesno vlakno in ga pripraviti tako, da je uporabno kot vlakno bombaža ali volne. Obлека iz lesa se ne razlikuje mnogo od sukneve, le manj trpežna je. Sedaj so v Nemčiji pričeli izdelovati iz lesenega vlakna tudi klobuke, dežnike in v zadnjem času celo črtevca, ki jih rabijo mesarji za izdelovanje klobas in salam. Zna torej priti čas da bodo v naših gozdovih še vrednosti, o katerih nimamo pojuna.

Ekimil trumirajo. Prebivalci severnih delov sveta se po številu stalno krijajo. Moderna civilizacija je segla tudi do njih in jim poleg mnogega dobrega prinesla tudi strašno morilko — jetiko.

vilomov, ki kažejo, da so vlomili blizu doma. Upamo, da pridejo kmalu pravici v pest.

Trošine-Polca. »Odprta noč in dan so groba vrata... Tega pesnikovega reka smo se žive spomnili, ko smo se poslovljali od drugega tovariša Toneta. Vsi smo ga radi imeli. Njegova beseda je bila prijazna in modra. Poln je bil lepih načrtov za bodočnost. Odšel je od nas k Bogu po plačilo v najlepši dobi življenja. Hudo nam je za njim. — Tone Glavič je umrl 4. avgusta. Kako je bil priljubljen, je pokazal njegov pogreb. Naj počiva v miru! Preostalom naše iskreno sožalje.

Selca nad Škofjo Loko. V nedeljo, dne 20. avgusta je umrla Veber Helena, žena našega klučarja. Bila je vse skozi dobra in zgledna krščanska mati. Videl si jo le doma, na polju in v cerkvi. Zapuščila 10 otrok, od katerih so trije še majhni. Možu in otrokom naše odkrito sožalje! Naj jih tolaži prepričanje, da je blaga žena prešla bogato plačilo, kateremu je vse življenje zvesto služila!

Kostanjevica. Deležno vreme nam ne obeta nič kaj obilne letine. Otave, ki je po večini blatna od neurja, ne morejo ljudje pod streho spraviti. Krompirja tudi skoraj nič ni, saj je na nekaterih njivah bedesedno ves pridelek zgnil. — Vinska trta, edino veselje našega dolenskega kmeta, ga bo to leto tudi pustila na cedilu. Glavne gorice, Gadova peč, Bočje, Vini vrh: vse je šbito od toče. Ljudje se upravičeno boje gladi. V takem mrzličnem razpoloženju se širijo bedaste vesti: o vojski, o mentih, ki bodo baje sem prišli iz Španije itd. Ongava Urša iz Stranlje vasi, ve celo povedati, da bo sodni dan, potem bodo pa hude vojske, nazadnje bo pa še tlaka. H koncu saj povemo pa res eno žalostno resnico. Če greš ob nedeljah in praznikih po polju in cesti, pa vidiš delati ljudi kot delavne dni. Ali ti ne pride za misel, da mora za to tudi kazeti priti? Kaj bi rekli tisti, ki n. pr. po Kostanjevici ob delavnih kravate nosijo, ob nedeljah pa zavahane rokave?

Bresovica pri Ljubljani. »Slov. Narod« je hud na naš zadnji dopis o sokolski prireditvi. Verjamemo, da mu je neprijetno. Vse drži do pike! — Seveda ne to, kar piše »Narod«, pač pa to, kar smo mi zapisali v »Domoljubcu«. Samo še skromna pripomba: Odkarito povemo, da nas nič ne bi bolelo, če ravno bi šlo v sprevedu tudi 200 ljudi, ker to je prav skromno število, v primeru z ogromnimi sprevedmi, ki se vrstijo nedeljo za nedeljo po raznih krajih naše dežele in ki jasno kažejo, kje je slovenska katoliška mladina. — Da g. Jevce deluje pri Sokolu že od ustanovitve, prav

radi verjamemo. Kdor bo zvedel, da je naš Sokol, že v tretji oživil pred Mirimi leti, ne temu ne bo čudil. To pa seveda na trditvi, ki smo jo o g. Jevcu napisali, prav nič ne spremeni. Dobro vemo, kakšno zavednost je g. Jevce izkazoval Sokolu takrat, ko se je to viteško društvo v tretji ustanovljalo. Če želite, smo mi pripravljene odpreti predale in potiskati ustanovitvene »laggerje«, ki starosti Jevcu je bodo v čast. — Še par besedi o vladodržnih v gasilski četi. Da je Brezovski Sokol moral iz gasilskega doma, ni krivda sedanjega režima, kakor trdi »Narod«, pač pa je takrat že neomejeno sedel v vladi sam g. Jeftič, v odboru gasilskega društva pa sedanji in takratni sokolski starosta br. Jevce. — Pikal — Da pa ima tudi dopisnik slabo vest, se vidi tudi iz zaključka dopisa v »Narodu«. Zaključnje ga tako, da nam skusa z osebo, ki je bila vsem skupna in ljuba, in s farizejskim zavijanjem zapreti usta. G. dopisnik, malo več spoštovanja bi pa še lahko imeli do osebe, ki je položila na oltar domovine svoje življenje. Nikar ne omadežujte njenega svetlega spomina s tem, da jo vlečete v dnevno politiko.

Ljudskim odrom pripravljamo novo kmetisko igro »Tlačan«, katero se naroča na naslov: Redniček Ivan, Domžale. Istotam se dobita igri: »Črna ženac in »Za granta.

Franjo Neubauer:

Marijino rojstvo

Tvoj rojstni god med ljudski rod kot zarja je zasvetil — in upa zar za vsako stvar po zemlji vsej zanetil.

Drhti glavar, zvijač, prevar, blede njegova slava; saj ve, da zdaj odprti bo raj, a tjemu striz glava.

Oj, dete Ti, odpri oči, ki zarja v njih lesketi! Njen čisti svit naj zmagovit pripelje sonce sreči!

Iz naših društev

Sv. Frančišek Ksaverij. V nedeljo, 12. sept. napoči za našo župnijo dolgo in tako težko pričakovani dan: blagoslovitev našega Prosvetnega doma. Dolgo in z velikimi žrtvami smo ga gradili, a smo ga vendar dogradili, da bo lahko začel služiti svojemu velikemu namenu: izobrazbi in prosveti naše mladine. Naš novi dom je prvi v Gornjesavinjski dolini, zato vabimo na to redko slovesnost vse Savinčane in Zadrecane, da v obilnem številu prihite med nas. Bratje in sestre, ki ljubite katoliško prosveto, lepo slovensko pesem in pošteno razvedrilo, pridite! Naj se razvije naša slovesnost v velik ljudski tabor, ki bo jasen dokaz, da se Gornjesavinjčani zavedamo važnosti katoliške prosvete za naš čas. Svoboda, ki je zasijala po težkih in mračnih dneh, naj vzdrami in združi vse, kar je v naši dolini resnično katoliškega in slovenskega. Bog živi!

Sveta gora pri Litiji. Součen in prav slovesen dan smo imeli to nedeljo. Deset dekliških Marijinih družb je imelo skupen izlet in Marijansko zborovanje. Prišle so iz vsega Zagavja od Radeč do Vač in Trojan. Nikoli ne bomo pozabili govora g. kanonika in škofijskega voditelja Mar. drožb, dr. Tomaža Klunjarja. Globoko, pa razumljivo, prisrčno, pa odlično je prav vse povedal. In taboru pred cerkvijo je govoril g. Kalan iz Zagerja, popokline pa g. župnik iz Zagerja. Pa tudi devet govornic smo imeli. Te smo posebno radi poslušali! Lepa vrsta deklet je ta dan na novo stopila pod Marijino zastavo. Veseli smo jih in prav so naredile.

Meklinje. V nedeljo, 5. septembra bodo mekinjsko farno obiskali Staroščani, med katerimi službuje naš rojak Karlo Babnik. Staroščanski dijaški krožek, s sodelovanjem prosvetnega društva, bo ob pol 4 popoldne v Društvenem domu v Meklinjah uprizoril lepo Medvedovo dramo »Črna želeca«. Ker je igra vzeta iz kmetijskega in študentovskega življenja, godi se pa v Neveljski fari, zato Stara Loka prav prijateljsko vabi vso okolico: Mekince, Nevlje, Stranje, Tunjice in Kamnik — k obilni udeležbi. Med odmorji bo oktet staroščanskih fantov zapel nekaj pesmi.

Sv. Gregor. V nedeljo, dne 5. septembra ob 2 pop. vsi na gregorske višave! Naš pevski zbor se bo zopet ogasil v prekrašem gregorskem domu. Zapel bo tri lepe narodne pesnice in mladi igralci bodo pokazali svojo zmoglost v petju in igranju

Ta zavratna bolezen razsaja v vrstah Eskimov v toliki meri, da znaša povprečna starost med njimi komaj 24 let. Stari Eskimi so naravnost redki. Zdravniki računajo, da bodo prebivalci severnih predelov tekem 50 do 100 let dočela iztrebljeni po zavratni morilki, če ne pride takoj izdatna pomoč in zaustavi naglo širjenje jetike med plemenom.

Izdelovanje neobdavnega žganja omiljeno. Kot znano, so se glede izdelovanja domačega žganja v zadnjem času pojavile nekatere težkoče. Na željo kmetijskih zastopstev je sedaj fin. min. omilil odredbe, veljavne za izdelovanje žganja v domačo uporabo. Odredba, ki je objavljena po kmetijski zbornici, predvideva omiljenje glede upravičencev, termina za izdelovanje, uporabe izposojenih naprav in najmanjša tujih delavcev.

V Novi Angliji je bila leta 1728 navada, že je kdo povabil svojega prijatelja na kako gostijo, pa dotičnik ni prišel, so mu njegovo porčijo na dom poslali.

Dolžnik je tudi o Božju žnlostem.

nek nasmeh mu je preletel ustnice. »Odkod, Hilntruda?« je vprašal in pridržal konja.

»S planine, gospod!«

»Kje imaš pa gospodarja?«

»On se vrne domov jutri.«

»Ali je ostal na planini ali — ko dve bodali so se zabliskale jezdečeve oči proti Hilntrudi, »ali ga pa čaka morda še kakšna pot noč?«

»Pot, gospod?« je zajecjajala ženska. »Ne vem, kaj imate v mislih.«

Gospod Vace je za čas molčal, nato je smešljaje se dejal: »Nosiš pa težko to zvrhano krošnjo robe. Ko odložiš doma, nikar ne pozabi, da mi je Kaganhart še od kresa dolžan polovico dače!« Hilntruda je prebledela in ovila obe roki navzdol okoli krošnje. »Poglej, poglej,« se je zasmejal gospod Vace, »moj opomin ti je pregnal vso barvo z obraza! Ta živiz potrebujeta pač vidva sama, ali ne? Seveda, letos je bila slaba paša. In jaz bi tebi in tvojemu to dačo popustil. Toda ena usluga, menim, bi bila vredna druge.«

»Kaj naj opravi za to?« je vprašala kmetica željno. »Ne desti. Samo naskrivaj mi naj pove, za kdaj je pozvan na veče na Mrtolovec!«

Hilntruda je že v čez zardela. »Gospod,« je zajecjajala, »kako naj to naredi? Večar vabi pod prisego!«

»Seveda! Potem boš pač morala odrajtati dačo! In še danes, ali bi te pa moral jutri opomniti po svojih biričih!« Prijazno je pozdravil gospod Vace in odjezdil. Ni še prišel do drevja v dolini, ko je pritekla za njim kmetica, brez krošnje. Z obema rokama se je prijela za streme, in gospod Vace je pridržal konja. »Kaj hočeš še?«

»Povedati vam, kar vem — ujela sem na uho!« je

z bledimi ustnicami zašepetala ženska. »Pozvan je za drevi, čim stopi luna v ščip!«

»Drevi že?« se je zasmejal gospod Vace. »Potem se pa ne smem več muditi!« In izpodbodel je konja.

»Gospod, gospod!« je sigala Hilntruda in se oklepala spremena, da jo je vlekel konj za seboj. »Vašo besedo, gospod, vašo besedo, da ostane akrito, in da dače... dače...« Dalje ni prišla; da ne bi padla »zpenjajočemu se konju pod kopita, je morala izpustiti streme in je omahnila vznak med grmovje.

Gospod Vace se je pogнал na vso moč v dir, pripogibajoč se pred visečimi vejami konju na vrat. Kmalu je dospel do Ahe in na široko jezdno pot, ki je vodila po rebri proti njegovemu domu. Na nekem ovinku se mu je čez drevje odprl razgled na ribičevo domačijo, odkoder so jasno odmevali udarci sekir. Gospod Vace je ustavil konja in si zasenčil oči; na Zigenotovem dvorišču je opazil štiri može pri delu.

»Svoje planšarje je poklical domov in utrjuje ograjo!« Smejoč se je pogнал zopet konja. »Le zabijaj kole in polagaj tramove! Ne bodo mi zapirali poti, ko odbije tvoja ara!«

Ko se je gospod Vace približal grajskim vratom, mu je prijezdila nasproti njegova hči Reka; blede ko kamnita soha je sedela na svojem vrancu, oba belolisasta braka sta tekla pred njo, in v tem ko je držala z levico za povodce, je imela na desnici svojega ljubljence Edila, ki je negotovo in našopirjen sedel na usnjati rokavici. Gospod Vace je temno gledal svojo hčer, ki je komaj opazno pokimala za pozdrav in hotela molče odhajati mimo. Vroč mu je šinilo v čelo, v hipu je obrnil konja in zastavil Reki pot. »Obnašaj se proti meni kakor te je volja, to mi je vseeno! Toda narosti pri lovu ne trpi! Ob opoldanski pripeki, to ni čas, da bi lovila s sokolom.«

(Nadaljevanje.)

v protepi igri »Mala porčica v petih dejanjih. Ker jo igra še v več krajih oročno napeta, upamo, da boste zadovoljni tudi pri nas. Zato pridite polnoštevino, ne bo vam žal!

Jesenica-Gorja. V nedeljo, dne 5. septembra bo v Gorjah pri Bledu sestanek, ki ga priredi Zveza združenih delavcev. Namen sestanka je ustanoviti v Gorjah podružnico, ker je veliko delavstva zaposlenega pri Slogradu in KID doma v Gorjah, ter se ne more udeleževati sestankov, ki jih prireja jeseniška ZSD. Viljudno vabimo vse člane in prijatelje, da se tega sestanka udeležijo. Bo v društveni dvorani dopoldne ob pol 11. Na evidenca! Bog živ!

Tanjine pri Kamniku. V nedeljo, dne 5. sept. bodo Tanjini ponovili na splošno željo občinstva narodno igro »Miklova Zalac. Igrali jo bodo na prostem poleg cerkve. Začetek ob 3 popoldne. Vst, ki so bili pri prvih dveh predstavah je lepe igre, je ne morejo preživeti. Zatorej pridite!

Ljudske igre. Za naše ljudske odre so zaslužno »Založbi ljudskih iger« v Ljubljani danes že nesporno. Zločuba razpoložila je dni svoj prospekt, kjer točno označuje smer svojega dela. Obžalovati je, da prepotrebne igre v zbirki »Ljudske igre«, ki je doslej že dvajset zvezkov, zaradi tega ne izhajajo več redno, ampak poslej je še po potrebi in priložnosti. Zato pa bo revija »Ljudski odc« izhajala v šestih zvezkih po 40 strani, tako, da bo obsegal celotni letnik vsaj 240 strani drobnega tiska, za kar letna naročnina 80 dinarjev (pri naročilu 10 isvedov na skupni naslov za vsakega le 60 dinarjev) in za inozemstvo 3 dolarje res ni pretirana. Najbolj dobrodošli bodo paš teksti raznih iger, nastopov, deklamacij, ki bodo zavzemali v vsakem zvezku večino prostora. Pa tudi druge rubrike, ki o njih poročajo prospekt, bodo prinašale kakor doslej gradivo, ki ga ne srečamo sicer v nobeni slovenski reviji. — Kdor deluje na naših ljudskih odrih ali so sploh za gledališče zanima, mu bo branjo »Ljudskega odc« ne le v korist, ampak tudi v užitek. Zato ga toplo priporočamo. Naroča se pri »Založbi ljudskih iger«, Ljubljana, Zarnikova ul. 16, ki na zahtevo pošlje obilni prospekt.

n Kadar sami ne veste kod se kam, vam pomaga splošno dobrodelno društvo: kadar iščete službo, učenega mojstra za svojega sina, kadar si v kateri koli zadevi ne znate ali ne morete sami pomagati iz zadrego, se zaupno obrnite na »Društvo našega sveta«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

W. Kocel - I. O.

Pravljice

Ze mu je silila voda v ušesa, že se je dotikala roba ustne. »O Bog, izgubljen sem!« je zekričal, ko je začutil, da drvi valovje čez njegov obraz — a v tistem trenutku mu je slabotno udarilo v uho kakor šum slapa v bližini in takoj so bila tudi njegova usta zopet prosta. Valovje si je bilo med kamenjem izdalo pot. In ker je istočasno dež za spoznanje ponehal in neprodirna temina neba se nekoliko razmaknila, se je polegel tudi njegov obup in žarek upanja mu je posijal. Toda čeprav se je čutil kakor v smrtnem boju vsega zbitega in je imel edino željo, da bi bil rešen svojega ujetništva, vendar le še ni bil dosežen smoter njegovega obupnega prizadevanja, in ko je minula neposredna življenjska nevarnost, se je vrnila v njegove prsi tudi lakomnost z vsemi svojimi hesi. Prepričan, da mora v svojem položaju vztrajati, da doseže svoj cilj, je mirno ždel in od mraza in utrujenosti trdno zaspal.

Nekako dve uri je spal, ko ga iz njegove srečne pozabe vzdrami mrzel veter, ki je potegnil čez njegov obraz in šumenje, kakor bi se bližali morskimi valovi. Nebo se je bilo znova potemnilo. Zopet je blisk razsvetlil okolico in zopet se mu je zdela, da vidi tuje ladje, ki se je zdaj tik pred steenfolliško pečino zibala na grebenu visokega vala in potem strmoglavila v prepad. Še je strmel za prikaznijo, kajti neprestano bližanje je zdaj razsvetljevalo morje, ko se nenadoma dvigne iz doline kot gora visok vodni vrtnec in ga s tako silo treščil ob skalo, da je izgubil zavest. Ko se je zopet zavedel, se je bil vihar polegel, nebo

NAZNANILA

n Spomin psovstva Marijinskega svetišča na Rakovniku se bo nepet slovesno obhajal na Mali Smarovi. V torek, ob 7 svečer bo pri lurski votlini akademija, nato pa procesija s svečami v cerkev, kjer bo govor. peto litanije in blagoslov. Ponoči od 11. do 12. bo ura molitve s pridigo. Na prasniki bodo svete maše od 4. jutraj, svote obhajilo pa se začne deliti še ure poprej. Ob pol 6. bo sveta maša pred Najsvetejšim, ob pol 10. pa govor in slovesna sv. maša, nakar bo pri lurski votlini shod salezijskega združenja. — Popoldnaska slovesnost se začne ob pol 4. Romarji naj se poslužijo polovične vrnine za ljubljanski veleostojem. Legitimačno, ki jim obenem daje pravico za večkratni vstop v veleostojemske prostore, nakupijo na edinotni postaji.

n Romarška slavnost na gori Ojtki. Vsem prijateljem cerkva gora Ojtki, sporočamo, da se bo vršil letošnji leto romarski shod dne 18. septembra, in sicer z zelo peštrim sporedom. Pobožnost se bo začela že prejšnjo soboto. Spovedovanje, pridiga, cerkvena ljudska petja. Spovedovalo se bo vsa noč. V nedeljo bo več svetih maš. Ta dan bo tudi občudovali nova okna, ki jih je izdelala naša Sloga v Ljubljani kot posebnost vrz cerkvene umetnosti. Vsi prijatelji, znanci in ljubitelji pridite, da se okrepite duhovno in telesno in se navdijete čistega gorakega zraka in moči svetega Križa!

n Za dekliške meštanske šole pri uršulinkah v Škofji Loki bo ovrhovana služba božja 10. septembra ob 8, takoj nato poski. Gojanke naj pridejo v zavod najkasneje 9. septembra. — Istega dne se pričene tudi zasebni trgovski tečaj in zasebni nemški tečaj, ki omogočata bolj odraslim dekletom višjo, za vsakdanje življenje prepotrebno izobrazbo.

RADIO LJUBLJANA

Vsak dan: 12 Plošče, 12.45 Vreme, poročila, 13. Cas, spored, obvestila, 13.15 Plošče, 14 Vreme, borza, 19 do 22 Cas, vreme, poročila, spored, obvestila.

Cetrtek, 2. sept.: 13.15 Radijski orkester — 19.30 Nac. ura — 19.50 Plošče — 20.10 Zgodovinsko ozadje slovenske narodne pesmi — 20.30 Večer operne glasbe — 22.15 Cimermanov trio. — Petek, 3. sept.: 19.30 Nac. ura — 19.50 Preda-

Nekdaj in sedaj

O slavni Sokrat, stari modrijan! Danšnji dan je svet zelo drugačen: takó zbrždan je in takó popačen, da čudis se še ti, ki si pogas.

Mladino vzgajal si za lepih dan. Vendar te ložil je tožnik razkačen, da mladcem bil vzgojitelj si napačen. Ah, preminuti moral si — zavdan!

A zdaj mladina srka, pije strup! In kdo ji časo e strupom napoljuje? Kdo jo pogreza v žalost in obup?

— Najstrožje pač jih svet zato kaznuje. — Kaznuje? Kaj še! Vetal bi grozen lup. Plačuje jih dragó in — odkliuje...

vaje o kulturnih delavcih kamniškega okraja — 30.00 Arrieta: Marina, trio — 30.10 Vzgoja otrokovega značaja — 20.30 Koncert godbe »Sloga« — 22.30 Angleške plošče. — Sobota, 4. sept.: 18 Kmečki trio — 18.40 Pogovori s poslušalci — 19.30 Nac. ura — 19.50 Pregled sporeda — 20.0 znanji politiki — 20.30 Pratika za ucaec kimsvec ali september — 22.15 Radijski orkester. — Nedelja, 5. sept.: 8 Duet harmonik — 9 Cas, vreme, poročila, spored — 9.15 Prenos cerkvene glasbe — 9.45 Verski govor — 10 Plošče — 10.30 Trboveljski pevski jazz — 11.30 Otroška ura — 12 Koncert Radijskega orkestra — 17 Kmet. ura: Vzgojne in kužne bolezni domačih živali — 17.30 Oktet litijskih fantov — 19.30 Nac. ura — 19.50 Slovenska ura — 20.30 Slovenske narodne pesmi — 22.15 Prenos z veleostojem. — Ponedeljek, dne 6. sept.: 19.30 Nac. ura — 19.50 Zaninivost — 20.10 Boj za novo šolo in kulturni napredek — 20.30 Prenos koncerta iz bežigradske šole — 22.15 Plošče. — Torek, 7. sept.: 13.15 Radijski orkester — 19.30 Nac. ura — 19.50 10 minut zabave — 20 Plošče — 20.10 Iz življenja poljedelskih delavcev — 20.30 Trio za flavto, klarinet in fagot — 21.15 Plošče — 21.30 Radijski orkester — 22.15 Radijski orkester. — Sreda, 8. sept.: 9 Cas, vreme, poročila, spored — 9.15 Plošče — 9.45 Verski govor — 10 Prenos cerkvene glasbe — 11 Plošče — 11.30 Otroška ura — 12 Slov. narodor — 13.15 Radijski orkester — 17 Kmetijsko gospodarstvo in zadruge — 17.30 Tamburaški septet — 19.30 Nac. ura — 19.50 Radijski orkester — 21.15 Slovenski vokalni kvintet — 22.15 Mandolinistični trio.

je bilo jasno, samo blisketanje je še vedno trajalo. Ležal je tik ob vznožju gorovja, ki je to dolino oklepalo, in se čutil tako zbitega, da se je mogel komaj ganiti. Čul je tišje šumenje morskih valov, ki so butali ob pečevje in vmes svečano godbo kot petje v cerkvi. Sprva so bili ti glasovi slabotni, zato je mislil, da se moti. Toda oglašali so se vedno znova in vsakokrat razločneje in bliže in naposled se mu je zdela, da razbira iz njih napev nekega psalma, ki ga je bil prejšnje poletje slišal na krovu neke holandske ladje, ki se je bavila z lovom slanikov.

Nazadnje je razločil celo glasove in bilo mu je, kakor bi slišal tudi besede one pesmi. Glasovi so bili zdaj v dolini in ko se je s težavo prerinil do nekega kamna, na katerega je položil glavo, je zagledal resnično sprevod sloveških postav, ki se je s to godbo pomikal naravnost proti njemu. Skrb in strah sta bila začrtana na obrazih teh ljudi in od njih obleke je kapljala voda. Zdaj so že bili pri njem in njih petje je umolknilo. Na čelu sprevoda je bilo več godcev, potem več mornarjev, za temi pa je šel volik, kropak mož v starinski, bogato z zlatom vezeni noši, z mečem ob strani; v roki je držal dolgo debele trstiko z zlatim gumbom. Ob njegovi levici je bil zamorski deček, ki je svojemu gospodu od časa do časa podajal dolgo pipo, iz katere je nekolikokrat svečano potegnil, potem pa naprej korakal. Obstal je ravno pred Viljemom, na desni in levi pa so ga obstopili drugi, manj bogato oblečeni možje; vsi so držali v rokah pipe, ki pa niso bile videti tako dragocene kakor tista, ki jo je zamorski deček nosil za debelim možem. Za temi so se pojavile druge osebe, med njimi več žensk, od katerih so nekatere nosile otroke na rokah ali jih vodile za roko; vse so bile v drago-

RAZNO

Pet ur zamude porzredilo padec Napoleona. Sloveči ameriški zgodovinar Elson navaja v svoji knjigi točne podatke o izgubljeni bitki francoskega cesarja Napoleona pri Waterloo, kar je povzročilo njegov končni padec s prestola in njegove smrti. 18. junija 1815 je armada angleškega vojvode Wellingtona zasedla vse parobke in vikine okrog Waterloo in s tem ogrozila Napoleonovo armado. Petnajst kilometrov proti vzhodu so se francoske divizije borile s Prusi, katerim je poveljeval maršal Grouchy. Napoleon, spoznavši nevarno položaj svoje armade pri Waterloo, je poslal navedeni dan ob eni popoldne svojega kurirja k maršalu Grouchiju za pomoč; toda navedeni sel ali kurir je došel na cilj šele ob šestih zvečer, oziroma za pet ur prepozno, kakaj bila je Napoleonova armada že docela porazena. Lenin-Lueifer-Satan. To je komunistična trojica. Na ta imena komunisti krčkušajo svoje okroge. Pa ne samo na Ruskem, tudi v Mehiki, čeravno pravi, da neče biti komunistična. Dokaz temu je

Nov kmečki časopis nam ponujajo

(Dev. Marija v Polju.)

Iz preproste roke smo prejeli te dni obširen dopis, ki ga priobčujemo zaradi pomanjkanja prostora v zelo skitrenem obsegu. — Zuljeva rola perca:

Zaloški levčarji so nam v težkih časih poskrbeli tudi za nekoliko zabave. Na dan so dali list »Kmetško Slogoc«, baje v 4000 izvodih. Izdajatelj, uredniki in odgovorni uredniki so pripadniki »fronte«, ki je nastopila pri zadnjih občinskih volitvah za znago marksizma, a je propadla, ker jo je večina delavcev in kmetov poljske občine z glasovanjem odklonila. Zdaj bi si radi z »neustrankarskim« listom pridobili nove kmetške in delavske glasove za prihodnje volitve. Ne bo jim uspelo, zakaj zavednost večine naših občanov nam je porok za to.

Mi imamo že svojo »Kmetško Slogoc«, to je naš »Kmetška zvezca«, ki šteje že danes preko 60-tisoč organiziranih članov. Zato nas levčarska »Kmetška slogoc« pri volitvah propadlih zaloških marksistov prav nič ne skrbi in se ne bomo prepirali s članki, ki jih je nekje prepisala neizkušena gosposka domišljija, čeprav jih zaključuje kmetški podpis. Zavedni kmetje poljske župnije, ki vedo ločiti ljuliko od pšenice, bodo rdečo »Kmetško slogoc« sprejeli tako, kot zastuži časopis, ki pravo slovensko kmetško slovo razdira.

Izjava, da bo založka »Kmetška Slogoc« apostovala verski čut, je pri vseh naspretnikih večine slovenskega naroda tako običajna in tako lažljivo hinavska, da ji pravi Slovenec in pravi katoličan več ne nasede.

Kakor vsi vemo, so založki rdeči »kmetško-slogarji« zelo, zelo daleč od vere in Cerkev, ki ji zvesto in neomajno pripada ogromna večina lepe poljske občine. Zato pa kdor hoče biti katoliškemu slovenskemu ljudstvu voditelj in časopisni svetovalec ni dovolj, da samo versko prepričanje večine spoštuje, ampak mora tudi sam živeti tako, kakor nas vera in Cerkev uči. Založki rdeči »kmetško-slogarji« naj se v tem pogledu pomenijo s svojo vestjo in ne bodo se čudili, zakaj njih »Kmetška Slogoc« ne bo našla pri vernih in poštenih kmetih zaslonbe, ki je levčarji pričakujejo.

V vsako hišo Domoljuba!

guverner zvezne države Tabasco, ki je dal svoje tri sinove na ta tri imena krestiti. Se razume, da ne od katoliškega duhovnika. Radovedni smo, v kakem spominu bodo ti trije sinovi imeli svojega očeta, ko bo enkrat vihar sedanje revolucije mimo šel. Upajmo, da bodo to še doživeli. Najbrž se ga bodo sramovali. Če pa ne, jih bodo drugi zasramovali zaradi njega in s prtom kazali na živ spomin revolucije nesrečnega spomina.

Če Perzijski general je pisal lacedemonskemu vojvodi Lysandru grozeče pismo: Če vderem v Grčijo, pokončam vse z ognjem in mečem. Lysander mu je pa odgovoril s eno besedo: »Če...«

Barometer. Gospodinja: Mici, ali ste vi premaknili iglo na barometru? Služkinja: Da, milostivo, jetri imam prost popoldan in želim imeti lepo vreme.

Iz Evrope v Ameriko v petih urah. Skupina sovjetskih inženjerjev je »gradila model letala, s katerim nameravajo doleteti bajne uspehe. Letalo se je pri poizkusnem poletu dvignilo baje 12.000 metrov visoko in je letelo

cenih, tujih oblekah. Krdelo holandskih mornarjev je zaključevalo sprevod; vsak izmed njih je imel polna usta tobaka z rjavo čedro med zobmi, ki jo je kadil v mrkem molku.

Ribič je z grozo gledal ta čudni zbor; čakal je napeto, kaj se bo zgodilo, in to mu je dajalo pogum. Dolgo so stali tako okoli njega in dim iz njihovih pip se je dvigal nad njimi kot oblak, skozi katerega so žarele zvezde. Krog okoli Viljema se je vedno bolj zoževal, kadili so vedno silneje in oblak, ki je prihajal iz pip in ust, je postajal vedno gostejši. Skalar je bil neustrašen, predrzen možak, na vse pripravljen; ko pa se je ta nerazumljiva truma vedno bolj okoli njega zgrinjala, kakor bi ga hotela s svojo množino streti, mu je le upadel pogum. Debele polne kaplje so mu stopile na čelo in mislil je, da mora od strahu umreti. Kako pa se je šele prestrašil, ko je slučajno obrnil oči in zagledal tik ob svoji glavi rumenega možička, ki je sedel togo pokonci kakor takrat, ko ga je prvič videl, le da je imel zdaj, kakor bi ves zbor zasmehoval, tudi on pipo v ustih. Smrtna groza ga obide, obrne se k poglavitni osebi in vzklikne: »V imenu tistega, ki mu služite, kdo ste? In kaj zahtevate od mene? Veliki mož potegne trikrat iz pipe, svečaneje kakor sicer, jo da potem svojemu služabniku in odgovori s strahotno hladnostjo: »Jaz sem Alfred Franc van der Svelder, kapitan ladje Carmilhan iz Amsterdama, ki se je na povratku iz Batavije potopila na tej skalnati obali s posadko in tovorom vred; to so moji častniki, to moji potniki in oni tam moji vrli mornarji, ki so vsi obnem z menoj utonili. Zakaj si nas priklical iz naših globokih domovanj na dnu morja? Zakaj si kalil naš mir?«

»Rad bi izvedel, kje leže Carmilhanovi zakladi.«



Zdrava koža
je lepa koža!

Izredno nežni, neumljivi in trajni vonj pri Solea kremi in Solea milu ni najbistvenejše, čeravno dajejo mnogi prednost Solea ravno vsled teh sijajnih lastnosti. Skrivnost uspeha Solea-kožne nege tiči v presenetljivem učinku aktivnega lecitina v Solea milu in kčožni krepilnega kolesterina v Solea kremi. Kožni hormoni te sestavine popolnoma vpijejo. (Opazujte sami, kako lahko in kako hitro pronikne Solea krema pri masiranju v kožo!) Oboje drugo drugemu prilagojeno, drugo za drugo ustvarjeno. Mladostna in sveža zunanost, prožnost, čudovito mehka, nežna in lepo dehteča koža — to je Solea-kožna nega!



V VSAKO KATOLIŠKO HIŠO ŠPADA KATOLIŠKI CASOPISI

»Na dnu morja.«
»Kje?«
»V steenfolški votlini.«
»Kako pridem do njih?«
»Gos so potopi v globočino, da dobi alanika; ali niso Carmilhanovi zakladi prav toliko vredni?«
»Koliko od tega dobim?«
»Več, kakor boš kdaj porabil.« Rumeni možiček se je režal in ves zbor se je glasno zasmeljal.
»Ali želiš še kaj?« je vprašal kapitan dalje.
»Ne. Pozdravljen!«
»Da si mi zdrav! Do svidenja!« je odvrnil Holanec in se obrnil, da odide. Godei so stopili znova na čelo sprevoda, ki se je oddaljeval v istem redu, kakor je bil prišel, in z istim svečanim petjem, ki je postajalo vedno tišje in nerazločnejše, dokler se ni čez nekaj časa popolnoma izgubilo med šumenjem morskimi valovi. Zdaj je napel Viljem svoje poslednje moči, da se oprosti vezi; posrečilo se mu je, da je potegnil eno roko iz ovoja in z njo razvezal vrvi, s katerimi je bil povezan, in se naposled ves izmotal iz kože. Ne da bi se ozrl, je hitel k svoji koči, kjer je našel uboga Gašperja Gröo v globoki nezavesti na tleh. S težavo ga je zopet oživil in vrli mož se je zjokal od veselja, da še vidi pred seboj prijatelja iz mladih dni, o katerem je mislil, da ga je za vedno izgubil. Toda ta žarek sreče je hitro spet izginil, ko mu je povedal, kako strahovito podjetje namerava sedaj izvesti.

»Rajši grem na dno pekla, kakor da bi moral še dlje gledati te gole stene in to revščino. — Če greš z menoj ali če ne greš, jaz grem.« S temi besedami je

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Kmečki tabor na Zaplazu

Včeraj so se vršili na lepi dolenski božji poti na Zaplazu pri Čatežu veličasten slavnosten kmečki tabor, ki ga je priredila okrajna organizacija Kmečke zveze pri Novem mestu. Poš, na vozovih in s koleci so prihajale tisočere množice z vseh strani. Pozdravljali so jih mlaji in slavoiki. Za lepo božjepotno cerkvijo je stala lepa tribuna, vsa cvita z vencem in zastavami v narodnih in državnih barvah. Krasil jo je napis: »Kmečki stan, največji stan, kmečki dan, najlepši dan.«

Najprej so se vršila za vse udeležence v cerkvi sv. maša, katero je daroval ob spremljevanju ljudskega petja mož in fantov žateški župnik duhovod svetnik Henrik Povše.

Takoj po sv. maši pa so se množice zgrnile okoli tribune, kakor živ venci pa so jo ovile dekleta v narodnih nošah. Bilo so to gojenke iz Male Loke. Na tribuni so zavzeli mesta odličniki z ministrcom dr. Kulovcem na čelu. Dalje so bili tam še banški svetnik D. Veble in okrajni podnačelnik Prosekar.

Zborovanje je začel župan g. Brule, ki je najprej prečital pozdravne brzojavke kraljevskemu domu, predsedniku vladi in voditelju slovenskega naroda, notranjemu ministru dr. Koroseu. Nato so govorili g. banški svetnik D. Veble, g. Brodar in minister Kulovec, ki je v lepih besedah nanizal krasne misli o ljubezni kmeta do rodne grude, ki je temelj njegovega zdravlja in moči.

Popoldne so se večina udeležencev zbrala še enkrat v cerkvi, kjer so bile pete litanije Matere Božje.

Tolocajstvo izza plota

Ze »Pon. Slovenec je poročal o zavrtnem napadu političnih nasprotnikov na udeležence kmečkega tabora na Zaplazu. Med govorom g. Brodarja so se zbrala na zapadni strani zaplaške cerkve ter ob množici taborjanov skupina fantov iz okolice št. Lovrenca in Mirne, ki so znani pretepači. Zelo jih je jezilo, ker je množica tako navdušeno pozdravljala gorenjskega kmečkega borca in sledila njegovim izvajanjem. Da bi motili govornika in

poslušalce, so se zelo na glas pogovarjali in zbijali neslane šale. Naenkrat pa se oglašal iz te skupine nekdo ter zakliče: »Ali ga slišiš, kako laže! To je sama laž!«

Na intervencijo gospoda, ki je stal v njihovi bližini, naj ne motijo ljudi, so ga naenkrat obstopili in se začeli z njim prerekati in mu groziti. Ponovno jih je opozoril, da naj poslušajo, ako so prišli na tabor, ako pa ne, naj se odstranijo. Ta cvet šentlovenske občine so tvorili Gorišek Jože iz Mallega Vidna št. 2, Saje Ludvik, Zabajek 4, sin bivšega župana, in dalje Saječov bračevanec, za čigar kretno ime bomo še izvedeli. Ta je bil kolovodja. Dalje Orel Jože iz Matkoveca št. 8 in nekaj njegovih prijateljev iz Mirne.

Okrog pol četrte ure so se vračali iz Čateža trije fantje iz novomeške okolice na kolesih proti domu. Pred hišo Novaka pred Čatežem, v kateri točijo vino brez dovoljenja, so se nahajali ta čas vsi gori imenovani pretepači. Vsakega, ki je šel mimo in nosil taboraki znak, so izvali, nekaterim pa strgli znake in jih pretepli. Ravno tako so naredili e fanti, ki so se vračali na kolesih proti domu. Z debelimi gorjanci so jih metali s koles in jih pretepli. Težke poškodbe so doživeli Slak Ludvik iz Dobrave pri Dobrničah, ki ima veliko rano na glavi, ki je bila prizadejana z nožem, Bevc Ivan iz Klja, občina št. Peter, ki je dobil težke telesne poškodbe na desni roki z nekim topim orodjem in bo delanzmožen najmanj mesec dni. Naknadno se bo še ugotovilo, ako nima zlomljene roke. Medved Franc iz Matkoveca pri Novem mestu je bil silno udarjen tudi z nekim topim predmetom. Obetoja nevarnost, da mu ne bo roka služila dalje časa. Zelo je bil pretepen tudi Smirk Miha iz Jelice pri št. Petru. Udarci bi bili vsi lahko smrtonosni, ako bi zlasti zadnji trije ne parirali udarcev z rokami. Vsi sgoraj omenjeni so zavrtni nahajajo v domači okrbli pod nadzorstvom novomeškega zdravnika g. Marjana Poleniška, ki jim je nudil tudi prvo pomoč. Fantje so bili vkljub močni naravi tako obdelani, da so jih morali s avtom spraviti na njih domove. Tudi nekaj drugih fantov je bilo zavrtno napadenih, ki pa so odšli brez težjih poškodb. Ko so videli zavrtno napadalec, ki so namenoma izza zasede napadali mirne fante, in ko

jih je razjarjena množica domačinov začela prižigati proti hiši Novaka, tedaj je je nekaj bivegk šentlovenskega župana Sajeta in pa kolovodja, ki se je izdajal za Franceta Bulca iz Mirne, odkuril. Ugotovilo pa se je, da mirenski pretepač ni bil podoben Francu Bulcu iz Mirne. Pretekava pa bo doguana, kdo je tudi ta junak noža. Silno hitro so je raznesla po vsem Čatežu vest o zavrtnem napadu. Na lice mesta so prihitali na Čatežu se nahajajoči areški prietav gospod Prosekar, banovski svetnik g. Veble, ki sta v zadnjem hipu rekla Goriška Jožeta, Sajeta Ludvika in Korele Jožeta, ker bi jih razbesnela množica domačinov prav gotovo linčala. Ker še ni bilo orožniške patrulje, so je tisti čas še nahajala na Zaplazu, prišel g. Prosekar napovedal vsem tren ter jih s pomočjo množice zapri v hišo Novaka. Ker se napadalec niso hoteli legitimirati, jih je izročil orožništvu ter so jih takoj nato pričeli zasliševati.

Ranjencem je nudil prvo pomoč tajnik novomeške gasilske župe g. Ferdo Avvec, ki je prav tisti čas pregledal gasilsko četo Čatež.

Napadalec Gorišek in Korele sta na prvi pogled izgledala kakor mesarja vsa obrizgana od krvi, ko pa ju je izpral, je ugotovil, da sta krvava od krvi nedolžnih žrtev. Oba pa imata le majhne rane. Saje je izšel iz tega pretepa neranjen.

Sejmi

Od 3. do 9. septembra 1937.

Vsak poseдельник: veliki tržni dan v Kranju (prodaja so lahko vse).

Vsako sredo: veliki tržni dan v Ljubljani in v Trzinu.

Vsako soboto: tržni dan v Domžalah, v Kamniku, v Ljubljani, v Škofji Loki in v Trzinu.

7. sept. gov. v Topolovcu, živ. in kram. v Zagradcu, in v Zirovnici v Logaškem okraju in v Kranju (ker je 6. sept. rojstni dan kralja). — 9. sept.: živ. in kram. v Bučiči vasi, v Gradacu, v Lukovici pri Kamniku in v Vel. Laškah.

Opomba: Da ustrezemo velikemu številu naših naročnikov, smo vpeljali pod posebno rubriko sejme. Ne moremo pa jamčiti, da danes, ne v bodoče za točnost v vsakem pogledu. Občinske uprave, pa tudi vse spoštovani čitatelje »Domoljuba« prav lepo prosimo, naj nam sporoče morebitne spremembe in napake. Saj je v korist občin in občanov, prodajalcev in kupcev, da so sejmiki podatki kar najbolj zanesljivi.

vzel Viljem baklo, kresilo in vrv in naglo zapustil kočjo. Gašper je hitel za njim, kar so ga noge nesle, in ga je našel, ko je že stal na skali, ki mu je bila zadnjič nudila zavetje proti viharju, pripravljen, da se spusti po vrvi v kipeče črno žrelo. Ko je videl, da je ves trud zastoj, da bi blaznega tovariša pregovoril, se je pripravil, da bi šel za njim, toda Skalar mu je zapovedal, naj ostane in drži vrv. S strašnim naporom, za katerega mu je mogla vltiti dovolj poguma in moči le popolnoma razbesnela lakomnost, je splezal Skalar v votlino dol in stopil naposed na skalo, ki je motela iz pečevaja; pod njo so buče drveli in se prelivali žni valovi z belo penastimi grebeni. Pohlepno je zrl okoli sebe in zagledal naposed tik pod seboj v vodi nekaj blestečega. Odložil je baklo, strmoglavil v globlino, zgrabil nekaj težkega in se s tem zopet povzpел kvišku. Bil je železen zaboječ, poln zlatnikov. Naznanil je tovarišu, kaj je našel, ni pa maral poslušati njegovih iskrenih prošelj, naj se s tem zadovolji in pride zopet gori. Skalar je bil mnenja, da je to komaj prvi šad njegovega dolgega prizadevanja. Še enkrat se je vrgel v globočine — zadonel je glasen krah iz morja in Viljem Skalar se ni nikoli več prikazal na površini. Gašper je šel sam domov, toda popolnoma spremenjen. Vse, kar je doživel čudnega, je tako prestalo njegovo ubogo glavo in občutljivo srce, da se mu je zmešalo. Ni se zmenil za nobeno stvar več na svetu in hodil podnevi in ponoči okoli, srepo predse strmeč; vsi njegovi prejšnji znanci so ga pomilovali in se ga izogibali. Neki ribič je trdil, da je v viharni noči spoznal sredi moštva Carmilhana na obrežju Viljama Skalarja in tisto noč je izginil tudi Gašper Grča.

Iskali so ga povsod, toda ni bilo ne duha ne sluha za njim. Pravljica pa pripoveduje, da so ga videli čisto poleg Skalarja med moštvo začarana ladje, ki se je odslej v rednih presledkih prikazovala ob steenfolški votlini.

»Polnoč je že davno minula,« je dejal študent, ko je mladi zlatar končal svojo povest, »zdaj paš ni nobene nevarnosti več, in jaz vsaj sem tako zaspan, da bi vam vsem svetoval, da se vležete in brez skrbi zaspate.«

»Pred dvema zjutraj bi jim jaz vendar le še ne zaupal,« odvrne lovec; »pregovor pravi: od enajstih do dveh je čas tatov.«

»Tako mislim tudi jaz,« pripomni šestilar, »kajti če nam hočejo kaj storiti, je za to najpripravnejši čas po polnoči. Zato sem mnenja, naj bi studiosus nadaljeval s svojim pripovedovanjem, ki ga še ni popolnoma dokončal.«

»Ne branim se,« pravi le-ta, »čeprav naš sosed, gospod lovec, začetka ni slišal.«

»Si ga moram pač v mislih dostaviti; kar začnite,« vzklikne lovec.

»Dobro,« hoče študent pravkar začeti, ko zaslišijo pasje lajanje. Vsi postanejo pozorni in prisluhnejo; tedaj plane iz grofičine sobe eden izmed strežajev in pove, da prihaja deset do dvanajst oboroženih mož od strani proti krmi.

Lovec seže po puški, študent po svoji pištoli, rokodelčiča zgrabita vsak svojo palico, voznik pa potegne iz žepa dolg nož. Tako so stali in se gledali, ae da bi vedeli, kaj naj začno.

(Nadaljevanje prih.)

s povprečno brzino 800 kilometrov na uro. V letalu so posebne dihalne priprave, stene so izolirane. Letalo se ne zbije na plove visoko nad oblaki in viharji v takozvani stratosferi. Po naziranju inženjerjev je samo vprašanje časa, da bodo ta letala postala običajna in bodo izpodrinila za daljšo progo dosedaj v prometu so nahajajoča.

Smešnice iz Rusije. Zakaj tako skrbno čuvajo Stalinovo mater? — Da bi ne rodila še enega takega Stalina. — Šest Stalinovih naukov se glasi: 1. Ne misli! 2. Če si kaj misliš potem ne povej! 3. Če si že povedal, potem tega nikar ne napiši! 4. Če si se spozabil in si napisal, potem ne pusti, da bi se natisnilo! 5. Če je po nesreči prišlo v tisk, potem pazi in tega nikar ne podpisaj s svojim imenom! 6. Če si bil pa tako neumen, da si podpisal, potem pa taj! — O sovjetskem zakonu: Če se hočeš ločiti od svoje žene, potem pojdi na železniško postajo, oddaj tam svojo ženo v pretlačnico in glej, da takoj izgubiš izkaznico! — Iz predavanj gospe Cernavine.)

Obiščite

Beograjski sejem

od 11. do 21. septembra

Veliko število domačih in tujih razstavljalcev.

Pojasnila daje: Beograjski sejem, Prestolonaslednikov trg 45

50% popusta na železnice in parobrodih**Hranilnica kmečkih občin v Ljubljani**javlja, da obrestuje vse na novo vložene vloge počeni od 1. septembra 1937 dalje **po 3%** vezane vloge pa po dogovoru

Podeljuje kratkoročna posojila proti zasnabi na službene prejeme ter proti poročtvu.

Nemščino in cspcranto poučuje pismenim potom po zelo nizki ceniJerikova dopisna šola na Jesenicah
Zahtevajte prospekt! Priložite znamko za odgovor!**Manufakuro** v veliki izbiri in po ugodnih cenah nudi za jesen**Oblačilnica za Slovenijo, Ljubljana**Tyrševa cesta 29 (hiša Gospodarake zveze)
Do preklica nudimo raznovrstno manufakuro tudi na hranilne knjižice članic Zadrudne zveze.**Kože** srnine, kozje, polkova. Kože vseh divjačin kupuje celo leto

ZDRAVIČ, trgovina usnja, Ljubljana, Stari trg.

Radi velike zaloge štofovza moške obleke, za moške in ženske površnike, žensko obleke, za moške delavne hlače i. t. d. prodajamo z **20% popustom**

dokler traja zaloga. Izkoristite ugodno priliko ter se sklicujte na današnji inserat. Pri nakupu boljše moške obleke dobite še svileni kravato zastonj.

F. I. GORIČAR, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 29**Med** kupuje OROSLAV DOLENEC, Ljubljana, Wolfova ulica 10.**Ljudska samopomoč v Mariboru**

naznanja vsem svojim članom in občinstvu, da se preseli s 1. septembrom s svojimi poslovnimi prostori v lastno zgradbo na Aleksandrovi cesti št. 47, nasproti glavnemu kolodvoru.

Novo brinje semensko pšenico, rž, ječmen in žitno grahoro dobite najceneje v javnih skladiščih pri tvrdki **FRAN POGAČNIK d. z o. z., LJUBLJANA** Tyrševa (Duanjska) cesta št. 33Ljubljana
Komenškega ul. 4
Telefon št. 2632Dr. Franc Dergane
kol-pisatelj Miruz, ošt. v p.
Ordinira: 11.-1.**Mali oglasnik**

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5.—. Narokniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svojo pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in naroba.

Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Krava mlekarica

s tretjim teletom, proda Pilpah, Kandrše, pošta Vrče,

Nov čebelar valed premikanja prodam in 18 polnih A. Z. panjev sedaj v čebelah in s polnimi mediči. Crnugolj Anton. Gabrovec št. 18, pošta Metlika.**Malo kmečko posestvo** takoj prodam. Tesner, Besnica 5, p. Hrušica pri Ljubljani.**Prilika ugodnega nakupa**, da se oblečete dobro in poceni, nudi staroznana tvrdka Presker, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.**22 letno dekle** ki zna kuhati in opravljati vsa hišna dela, išče službo pri krščanski družini. Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 18.873**Čevljarski pomočnik** izvežbanega, sprejemem za stalno, z oskrbo. — Travnik, Trebnje.**2 klapca** v starosti 18 in 30 let, vajena vseh kmetijskih del, poštna, pridna in krščanska sprejemem. Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 18.881**Fanta** 17 do 18 let staroga, sprejemem na kmetijo. — Šmartno ob Savi št. 12.**Več čevl. pomočnikov** za mešana dela se takoj sprejme. — Jernej Bertonec, Dobra pošta Podnart. Delo stalno, hrana in stanovanje lahko istotam.**Klapca** vajenega poljskih del in konj, sprejemem s 1. okt. Plača po dogovoru. Naslov v upravi »Domoljuba« št. 18.480.**Molaza, šivalna stroje** najboljših nemških tovarn, kupite najceneje pri tvrdki Plevel v Preski pri Medvodah. Tako poceni ne kupite nikjer drugje.**Klapca** vajenega vseh poljskih del, sprejemem. Naslov pove uprava Domoljuba pod št. 18.779.**Kayrobna spomenika** okvirja, plošče, podstavke, stebrišča za ograje i. t. d. dobite pod ceno pri F. Mežnar, Ihan pri Domžalah.**Šivalni stroji „Piaff“** čevljarski, levoročni in krojaški ter ženski za ceno 1200 Din prodam, Ljubljana, Gradaška 8.**Lepa krava** simo-dolka, prav dobra mlekarica, s četrim teletom naprodaj. Vrtačnik, Viš 44**Za stalno službo** rabim močnega, poštenega 25—30 let starega fanta h konjem za prevažanje moke in ki se razume tudi na vsa poljska dela. Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. Industrijski mlin, Domžale.**Motor** BSA 500 OHN Sport tudi za prikolico, prodam v izvrstnem stanju. Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 18.722.**Enostanovanjsko hišo** pritišeno, na Bledu, 2 minuti oddaljena od jezera, pripravna za čevljarska, krojaška ali podobno, ugodno prodam. — Franc Svetina, Mlino 15, Bled I.**Enostanovanjska hiša** z elektriko in vrtom naprodaj. Bizovik 115. Poizve se v nedeljo.Od 1. - 12. septembra
LJUBLJANSKI VELESEJEM

50% popusta na železnice, parobrodih. Na odhodni železniški postaji kupite rumeno legitimacijo za Din 2.—

Razstava slov. novinarstva**Razstava »Indija«**. - Materi za otroke. - Umetnost. - Vrtnarstvo. - Ekspozicija ribice. Zoo. Male domače živali. Industrija, obrt. Tekmovanje harmonikarjev 12. septembra. **Krasno zabavišča. Velikomestni variete,** popoldanske predstave zastonj. Vablino Vas!**Vrednostne papirje** vseh vrst kupujeSlovenska banka v Ljubljani, Krekov trg 10
Telefon 37-52

Za jesensko dobo Vara nudi

FR. STUPICA

trgovina s železnico in poljedelskimi stroji v Ljubljani, Gosposvetska cesta 1

litoželezne, bakrene, brzoparilne in žganjalske kotle, pluge in brane, črpalke za vodo in gnojnico, vodovodne cevi in armature, slamsoreznice, mlatičnice, žitočistilnice, stiskalnice za grozdje in sadje, peči in štedilnike, okovje za stavbe in pohištvo ter ves stavbni material, kubijsko posodo, kompletne opreme za kopalnice, razstreljiva, čebelarstvo potrebščine in dr. — Nakup starega železa in drugih kovin. — Nizke cene, točna postrežba.

Brinje novo oddaja po ugodni ceni

Ivan Jelačin, Ljubljana, Emonska cesta 8.

Hranilne knjižicevrednostne papirje vnovčuje po najboljši ceni in takojšnjem izplačilu, **izposoje** vse bančne, denarne, kreditne in blagovne posle najkvalitetneje**AL. PLANINSEK**, trg. ag. bančnih poslov Ljubljana, Beethovnova ul. 14/A. Telefon 35-10.**Suhe gobe, laneno seme in lizol**

kupuje Sever & Komp., Ljubljana

Neveste in ženini!

Oglejte si na Ljubljanskem velesejmu v paviljonu E (kjer je tudi razstava pohištva) krasno razstavo odel, zastorov, platna in posteljnega perila i. t. d., katero razstavlja nova trgovina

F. I. GORIČAR, Ljubljana
Sv. Petra cesta 29**Vnovčujem** hranilne vloge vseh denarnih zavodov

proti takojšnji gotovini zelo ugodno

Rudolf Zorč, Ljubljana, Gledališka 12. Tel. 38-10

»Domoljuba« stana 88 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnino, inserate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglas se računavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96. — Izdajatelj: Dr. Gregorij Poščak. — Urednik: Jože Količek. — Za Jugoslav. tiskarno: K. Čel.